

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30
TELEFON Nr. 226.
Serisori nerancate nu se
primesc.
Manuscrisuri nu se returnează
înserate
se primesc la Administrațiune
Brașov și la următoarele
SIRURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.,
Huz. Augenthaler & Emeric Lesner,
Heinrich Schalek, A. O-
pelik Nachf., Anton Orpelik.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII) Ersschbet-körut.
Preții inserțiilor: o serie
garantată pe o coloană 16 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tarifă și invo-
ială. — RECLAME pe pagina
8-a o serie 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

(Număr de Duminică 16.)

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în decursul
Abonamente pentru Austro-Ungari:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumă la toate oficiile
postale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
târgului Inului Nr. 30, etajul
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dăsul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esam-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 84. — Anul LXXII.

Brașov, Vineri, 17 (30) Aprilie

1909.

† Teodor Bulcu.

În primăvara anului acestuia coasa nemiloasei morți tale năpraznic, făcând goluri cumplite în hoida bărbaților aleși și credincioși ai neamului nostru. Vinerea trecută a răpiti iarăși pe unul dintre cei mai vrednici ai noștri, un dascăl cu inima mare, ca cei din timpurile mărețe de renaștere, un Român verde și bărbat de caracter, profesorul din Beiuș Teodor Bulcu. Ca și o piatră scumpă care-și ascunde strălucirea substratul de nisip, de care e acoperită, profesorul Bulcu, fără nici o pretenție, fără ambiții deșerte personale, a desfășurat în tăcere și liniștit cu însuflețire o activitate mult roditoare pe terenul nizuințelor culturale române, servind ca model de om cu caracter și cinstit. Modestia înăscută a acestui dascăl cu fire blândă și generoasă a adus cu sine, că s'a vorbit așa de puțin despre el, deși avea de îndeplinit un rol atât de însemnat la gimnaziul și în societatea română din Beiuș, rol, pe care l'a și îndeplinit în modul cel mai conștient și laudabil, ceea ce o dovedesc atât de elocvent regretele adânci și generale, jalea cea mare, ce a produs-o în inimile tuturor Românilor de bine, moartea sa neașteptată și prea timpurie.

Corpul profesoral al gimnaziului superior din Beiuș a adus decedatului coleg Bulcu în anuțul funebru ce l-a distribuit, un omagiu, ce-i onorează mult memoria, constatând, că fericitul în Domnul, în activitatea sa de 21 de ani, ca profesor și ca organizator și rector al internatului „Pavelean“, și-a scris numele cu litere neșterse în istoria școalelor din Beiuș. Număroșii lui elevi au privit la el întotdeauna cu mare respect ca la un adevărat preot evlavios și profesor zelos, înzestrat cu cunoștințe și experiențe vaste, ca la omul cu caracter nepătat și pronunțat.

L'am cunoscut pe Teodor Bulcu

și am cunoscut și ideile și aspirațiile nobile și frumoase, de cari se conducea. Simpatia ce ne lega de acest bărbat rivaliza cu încrederea ce o aveam în caracterul lui distins, așa că pe câtă vreme îl știam la post sau în împrejurările deosebit de grele prin care a trecut și trec școalele dela Beiuș, par'că eram mai liniștiți, că este cine să vegheze, ca să se salveze ce mai este de salvat pentru asigurarea culturii noastre naționale la acele instituturi ale noastre.

Înmormântarea profesorului Bulcu a fost o manifestație de doliu potrivită vieții exemplare și a faptelor vrednice ale decedatului. Nu numai colegii săi, ci și școlarii cari au perdut pe un adevărat educator și bun părinte al lor și întreg publicul românesc beiușan a luat parte făcând ultimul onor acestui brav Român, ieșit tot din școalele dela Beiuș, pe cari le-a terminat în anul 1881 când încă nu ajunseră sub anatema maghiarizatorilor. Bulcu a servit și doi ani ca preot în comuna Băița, câștigându-și dragostea și încrederea poporenilor săi.

Fericitul episcop Pavel, convingându-se de calitățile eminente și despre caracterul firm al profesorului Bulcu, l-a însărcinat cu misiunea de a supraveghea mersul internatului, înființat de el, care și poartă numele »Pavelean“, Bulcu a răspuns așteptărilor puse în el pe cât numai i-a fost cu putință, fie ca buzul destin să îngrijească, ca în viitor acel internat să aibă tot asemenea dascăli și supraveghetori.

Participăm din adâncul inimei noastre la doliul ce a cuprins pe frații noștri din Beiuș, care nu este numai al lor și al nostru, ci al întregului neam românesc!

Criza ungară

Toate s'au petrecut cum s'a prevăzut. Kossuth cu Apponyi au avut Sâmbăta trecută audiență la Majestatea Sa în Viena.

Ei au stăruit pentru înființarea băncii ungare independente. Monarhul nu s'a învoit. A zis, că recunoaște dreptul Ungariei în privința băncii, dar împrejurările și interesele țării nu iartă înființarea unei bănci deosebite ungare.

Intorcându-se acasă miniștrii unguri au ținut sfat și au hotărât, ca întreg cabinetul coaliției să-și dea dimisiunea. Aceasta s'a adus Luni la cunoștința dieței, care a hotărât să amâne ședințele ei până la lămurirea situației. Dr. Werkerle a plecat apoi ear la Viena și a prezentat monarhului dimisiunea în scris a guvernului. Majestatea Sa a primit dimisiunea și a însărcinat guvernul de a conduce deocamdată mai departe afacerile statului. Totodată Monarhul și-a rezervat de a chema la sine persoane politice fruntașe, ca să le asculte părerile. Se vorbește, că în lista celor ce vor fi chemați se află și contele Stefan Tisza.

Ce a spus Kossuth Monarhului? Foaia Kossuthiștilor opoziționali combinează din toate ce le-a comunicat Kossuth despre audiența sa, următoarele, ca rezultat al acestei audiențe:

»Kossuth a propus Monarhului să încredințeze partidului independist guvernarea țării, dar n'a putut să convingă pe Maj. Sa despre necesitatea, ca să vină la putere al lui. Apoi Kossuth a promis Monarhului, că partidul independist nu va aduce hotărâri în chestiunea băncii, prin care s'ar îngreuna desnodământul crizei. Majestatea Sa urgitând față cu Kossuth reforma electorală, Kossuth i-a răspuns că dacă el a primit însărcinarea, de a forma cabinetul, ar fi gata să introducă votul universal egal.

Un comunicat al clubului deputaților naționaliști. Despre conferința clubului ținută Luni la orele 5 d. a. clubul a dat următorul comunicat oficial:

Clubul ai cărui membrii au participat la conferință aproape în număr complet, discutând în mod amănunțit situația politică, a luat declarațiile făcute cu prilejul demisionării guvernului în ședința de ieri a camerei de președintele clubului în numele întregului partid al naționalităților, la cunoștință. În legătură cu aceasta conferința a constat, că situația politică actuală a fost provocată de guvern și coaliție în urma stăruinței lor de a zădărnici

implinirea condițiilor cuprinse în pact, cari condițiuni culminează în reforma sufragiului universal. Din motivul acesta se amână tot mereu presintarea proiectului reacționar al lui Andrássy înaintea Camerei și tot din acest motiv s'a fost sulevat și chestiunea băncii. Este lucru firesc, că înainte de a se aduce pe tapet chestia băncii, trebuia dus la împlinire pactul, în a cărui executare cinstită partidul naționalităților vede singura cale, pe care pășind guvernul poate eși din încurcătura politică actuală.

Conferința a luat cu bucurie la cunoștință demisionarea guvernului compus din elemente eterogene și reacționare și așteaptă ca viitorul guvern să realizeze înainte de toate sufragiul universal, egal și secret, pentru care partidul naționalităților va lupta și mai departe cu toată tăria.

A doua revoluție turcească.

Pentru a doua oară luptă poporul turcesc pentru câștigarea sau apărarea constituției împotriva Sultanului.

În Iulie 1908, printr'o revoluție chibzuit pregătită, Turcii tineri au smuls Constituția dela Sultan și camarilla sa, cari — și Sultanul și camarilla — erau prea adânciți în neputință și nelegiuire pentru ca să poată opune o rezistență serioasă.

Numai mai târziu, când și-au simțit scurtate privilegiile de odinioară, acești reprezentanți ai jafului și corupției și-au dat seama ce pierduseră și au încercat, în săptămânile trecute, să răstoarne noua ordine a lucrurilor — și astfel s'au născut evenimentele cunoscute.

Sultanul cu și săi văzând după contra-revoluțiunea tinerilor Turci, că aceștia au mai mare trecere în art mată decât a crezut el, ar fi vrubucuros să bată în retragere, dar era prea târziu și condițiile ce i se puneau erau mult mai grele de cât a-celea, pe cari le primise în alte rânduri dela tinerii Turci, cari au fost de rândul acesta necruțatori cu viclenia lui Abdul Hamid.

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Povești slave.

Pedeapsa după moarte.

La Hostonic în cârciumă se auzea mare larmă. Iși petreceau trei tovarăși veseli. Era a treia zi, de când chefuiu neîntrerupt și erau atât de aprinși, încât nu mai țineau marginile buneii cuvințe. De băut și mâncat le aducea o fetișoară, care născuse nu de mult un copilăș, și pe care tatăl copilului o părăsise, lăsându-o în lipsa cea mai mare. Ea trebuia să înghiță glumele lor rele și batjocuri dela ei și să tacă, pentru că erau oaspeți darnici, cari totdeauna o cinsteau domnește, când ieșau din cârciumă. Când se reîntoarse odată din pivniță cu ulcioarele pline, unul din bărbați îi aruncă vorbele necruțatoare: »Ai tăiat deja pânza de fașă pentru biotoangul tău?« Fata puse ochii 'n pământ și răspunse: »Ei, domnule mie nu-mi crește cănepa pe câmp. Într'adevăr, nu știu, unde să țin pe bietul viermuleț«. Atunci se ridică al doilea din societate, un om ușurel, care nu prea era dintre cei bisericosi și zise cătră fată: »Eu îți fac un dar pentru leagăn, și încă însemnat, dar să faci, ce-ți voui zice eu.«

»Să nu ceri lucru peste puterile mele și încontra conștiinței mele«, răspunse fata împintenată de nădejde, și bucuros voui face, ce poftesci. — »N'ai teamă, îți cer un lucru ușor. Să aduci scheletul mortului, care stă la poarta bisericii de aici«. — Fata, auzind vorbele acestea, se cutremură de spaimă și făcându-se albă, ca păretele, răspunse îngăimăcită: »nu face glumă așa înfricoșată cu o nenorocită și nu ispită puterea lui Dumnezeu cu o astfel de nelegiuire!« Dar ceilalți doi bărbați lăudau propunerea și, scoțându-și pungile ticsite, le deșertară pe masă, încât groșițe și taleri scilpicioși se rostogoleau risipindu-se prin odaie — »nu-i așa frumos dar pentru copilășul tău?« strigară desfrânații ameiți de băutoră. Dar al treilea care făcuse propunerea, își puse punga lângă banii vărsați pe masă și zise: »Iacă și partea mea. Gândește-te curând, n'o să ai totdeauna ocazie, să faci așa câștig ușor. Privirea unei averi, cum n'a mai văzut ea nici odată grămadă, zăpăcise pe biata fată; gândul că cu o fapă cutezată se poate smulge din sărăcie, îi dete curaj și-și zise, că dacă va face un lucru neierat prin fapta asta, să va împăca cu bunul Dumnezeu, jerfind pentru biserică o parte din banii ce-i va câștiga. Se învoi deci, după multă șovăire, ingenunchi înaintea icoanei Domnului Cristos și întărită printr'o

rugăciune din adâncul inimei, plecă la drumul primejdios.

Despre scheletul de mort, pomenit, se povesteau în ținutul acela lucruri de tot ciudate. Se zicea, că oasele ar fi fost ale unui cavaler, de cine știe când, vestit în lung și lat pentru firea lui sălbatică. Se vorbea că el ar fi nefericit o fată dintr'o familie fruntașă, care muri de supărare, până nu născuse încă fructul păcatului său. Pe patul morții, fata l'a chemat ca, în curgere de un an de zile, să vină la judecată înaintea lui Dumnezeu. Fata a fost îngropată în biserică, în cripta familiară, care-și avea intrarea lângă poarta bisericii. În anul acela muri și cavalerul cu firea sălbatică și a fost și el înmormântat în cimitirul din Hostonic. Spre spaima satului, noaptea el se sculă din groapă și oamenii l'au găsit stând în picioare, cu mâinile încrucișate, la intrarea dela cripta domnișoarei. Se svonea, că nici domnișoara n'avea odihnă în groapă și că șade în sicriu și cetește, la lampă, într'o carte mare. Mortul a stat lângă criptă, până ce a căzut toată carnea de pe el, și i-a rămas numai scheletul, adevărat oasele goale. De câteva ori a fost înmormântat cu toate ceremoniile bisericesti, pentru că oamenii dîmprejur se temeau de privirea lui... dar, a doua zi iar îl găseau stând la locul o bicnuit, cu mâinile încrucișate, dinaintea

cripței. Se credea că, după moarte, el se roagă de iertare de domnișoară, și că dacă nu capătă iertare, va trebui să stea în picioare până la judecata cea din urmă. Mai târziu s'au dat oamenii să treacă pe lângă scheletul fantastic și să meargă la biserică și apoi trecând mai multe veacuri, întâmplarea se povesteu numai ca un basm, despre care, mai ales tineretul radea fără să creadă. Intre necredincioșii aceștia erau și cei trei berbanți veseli, cari de imbuibați ce erau, au fost trimis fata din cârciumă după schelet.

Când ieșise fata din casă, se întunecase deja bine. Cu pași sfioși trecu peste piață la biserică, care era pe o colină... cu cât se apropia de biserică, cu atâta i-se sbătea inima mai tare. După ce a urcat colina și călcă în cimitir, resună din turn clopotul de seară, care chema la rugăciune pe creștinii cei cucernici. Fata își făcu cruce și cu evlavie începu a zice Tatăl nostru... În cimitir era întunec și scilpirea palidă a lunii, ce răsărea, lumina tainic crucile de lemn dela morminte dintre cari unele erau împodobite cu cununii proaspete. Umbrele acestor monumente, cari arată nestatornicia lucrurilor pământenie, se împreunau pe zidurile bisericii și formau niște figuri ciudate, și umbrele norișorilor, cari alergau pe lângă lună, treceau peste morminte, ca niște duhuri.

Acest Sultan ucisese atâția oameni, cari nu-i plăceau, pe alții îi despoiasse de averi, ca să le slăbească rezistența, iar pe alții i-a aruncat pe drumul exilului. Tinerii Turci, poporul și armata, au știut dar împotriva lui să apere o constituție câștigată după atâția ani de muncă.

Și tot din cuibul lor dela marginea mării, din Salonic, s'au ridicat cu oastea lor credincioasă, tot atât de hotărâți și au plecat spre Stambul în număr de 50 mii ca să intre pe Sultan ce e cu constituția...

După câteva zile, revoluționarii cari detronaseră pe Sultan, intrau în Constantinopol învingând slaba rezistență, opusă de oștirea din preajma palatului, dărâmand din zidurile multe cari apărau pe Sultan și aducând tot odată rânduiala nouă în Capitala Impărației.

Luni, protejată de armată, a intrat în Constantinopol și Adunarea Națională, care a aprobat actele revoluționare și la rândul ei a detronat pe Sultanul Abdul Hamid.

Fratele lui Abdul Hamid, Reșad, care a luat numele de Mohamet al V-lea fu proclamat Sultan și s'a urcat pe tron.

La legi noi, oameni noi. Pentru ca să poată trăi o constituție în țara, în care bunul plac al unui singur om fusese atâtea veacuri lege, trebuie dar să se schimbe omul împreună cu oamenii săi.

De azi înainte Turcii vor ști cum să-și apere constituția și vor învăța s'o respecte și să facă și pe alții s'o respecte.

Copacul putred al veacului de volnicie, jaf și depotism a fost smuls din pământ cu rădăcini cu tot și aruncat în mare. Pe pământul umbrat de el odinioară se va revărsa lumina dătătoare de viață. r. c.

*

Lăsăm să urmeze aici știrile mai nouă din Constantinopol.

În noaptea de Sâmbătă spre Duminică comitetul Turcilor tineri a hotărât, ca trupele concentrate în jurul Constantinopolului să intre în oraș și să ocupe toate casărmile și palatele Sultanului. Aceasta hotărâre s'a și dus în îndeplinire Duminică în zorile zilei. Soldații din unele casarme s'au predat fără luptă, iar alții s'au opus. În luptele, cari s'au dat în jurul palatului Ildiz și pe străzi, au căzut cu totul, după spusele comandantului suprem Sefket-pașa, cam 300—400 soldați și ofițeri. Luptele s'a continuat toată Duminică și a doua zi, Luni, până ce în fine armatei Tinerilor Turci i-a succedat să pună mâna pe întreg orașul.

Din cauza ciocnirilor sângeroase, în cari au căzut și câțiva ofițeri tineri turci, Tinerii turci au cerut cu îndârjire, ca Sultanul Abdul Hamid, care a fost considerat de autorul revoluției din 13 Aprilie, să fie detronat și tras la răspundere.

Pe față o cuprinsese un fior, care o mâna înainte și trecu iute peste cintrim la poarta bisericești. Aici sta înfricoșatul schelet, întors către piatra cea mare, care acoperea intrarea în criptă, cu oasele mânilor împreunate. Razele lunii se jucau pe fața lui încât biata fată credea că făcile fără carne se mișcă murmurând o rugăciune. Fata încetu să tremure de frică, și p'aci era să cadă la pământ. Gândul însă la răsplata cea bogată îi însuflă curaj... ea își adună toate puterile, apucă scheletul mortului, îl luă pe spate și din răspuneri, fugi până la căruciumă. Scheletul făcea șgomot la fiecare pas și, înainte de a fi ajuns fata cu el, ea era amețită de frică și de spaimă, încât i-se învârtea capul, și alergă fără să știe de sine ținând scheletul cu mâinile încheștate. În sfârșit ajunse acasă și, intrând în odaie, aruncă scheletul pe masă, apoi căzu pe un scaun moartă pe jumătate.

Toți priveau scheletul cu spaimă tăcută, și minunându-se de față. Și cei trei berbanți, urzitorii faptului, încă încremeniră, când au văzut oasele scheletului întinse dinaintea lor... Curajul fetei îi surprinse pentru că așteptau, ca ea să se întoarcă fără ispravă și deja se pregătiseră să-și bată joc de ea. Acela, de la care ieșise propunerea, întrerupse mai întâiu tăcerea și zise: Intrădeavăr, fata și-a meritat cinstit răsplata. Să și-o iele și să șadă

Adunarea națională turcească, convocată pe alături, după ce a ascultat expunerile Seik ul Islam-ului, a hotărât cu unanimitate de voturi *detronarea Sultanului Abdul Hamid și a proclamat pe noul Sultan în persoana lui Reșad Efendi*, fratele mai mic al Sultanului, care a luat numele de Mahumed V. Adunarea a ales apoi o comisiune, care a adus la cunoștința lui Abdul Hamid detronarea sa. Abdul-Hamid, se spune, la aflarea vestei despre detronarea sa, a fost foarte abătut și mahnit și a cerut deputației să-i garanteze viața. Deputațiunea a răspuns scurt, că »viața lui stă sub scutul națiunii«.

Deputațiunea s'a prezentat apoi la prințul Reșad, aducându-i la cunoștință proclamarea sa pe tronul Turciei. Noul Sultan a declarat, că va lucra din toate puterile sale spre fericirea patriei. Marți după amiază la orele 3 o sută și una pușcături de tunuri au anunțat poporația orașului despre noua schimbare, urmată pe Tronul Turciei. Noul Sultan a primit în decursul zilei pe toți dignitarii statului, iar la orele 4 p. m. a plecat cu mare asistență și între ovațiunile și aclamațiunile poporului și a armatei la Stambul.

Scrisoarea de mulțumire a M. S. Regelui Carol.

Majestatea Sa Regele Carol a adresat d-lui Ion I. C. Brătianu, președintele Consiliului de miniștri român, următoarea scrisoare:

Scumpul meu Președinte al Consiliului!

Adânc mișcată este inima Mea față de marea manifestațiune, prin care întreaga Țară, într'un singur gând, dela mic până la mare, Mi-a arătat sentimentele sale de iubire și devotament, cu prilejul aniversării a 70-a a zilei Mele de naștere. Felicitările și urările ce Mi-au venit în neamărate telegrame, scrisori și adrese din partea reprezentanților națiunii, a înaltelor corpuri ale Statului, clerul, justiția, armata, universitățile și școlile, precum și din partea cluburilor politice, corporațiilor, feluritelor societăți și a cetățenilor din toate treptele — Mi-au dat o nouă și neîntrecută dovadă a dragostei, de care sunt încunjurat.

Tot așa de scumpă Mi-a fost sincera însuflețire, cu care cetățenii iubitei Mele Capitale au întâmpinat pretutindenea pe înaltul Meu oaspe și rudă A. S. I. și R. Principele Moștenitor al Germaniei, Principe regal al Prusiei.

Lăudat fie numele Domnului care Mi-a dăruit îndelungata Domnie de 43 ani, hărăzindu-Mi asemenea sentimente din partea scumpului Meu popor.

Toate acestea mângâitoare mărturisiri de dragoste au un profund răsunet în sufletul Meu și îmi sunt ca un isvor de puteri nouă, cu care Mă voiu sili a răsplăti aceste dovezi de iubire prin muncă necurmată, închinată binelui obștesc.

Dorința Mea ar fi să mulțumesc călduros fie-cărui în deosebi, aceasta nefiind însă cu putință, te rog, Scumpul Meu Președinte al Consiliului, să fi interpretul Meu pe lângă toate corpurile și autoritățile Statului, ca și pe lângă iubita Noastră Capitală și toate persoanele cari, prin scrisori, telegrame și înscriseri, au luat parte așa de simțitor la sărbătorirea zilei Mele de

lângă noi. — Intr'aceea fata își venise în fire și cei trei benchetuitori o chemară la masa lor, îi lăudară curajul, și-i dădură plata făgăduirii. Cei care a îndemnat-o să meargă, o întrebă cum a umblat și de ce nu i-s'a împotrivit scheletul? Fata, încă albă de frică, ce avuse, răspunse: »Dumnezeu m'a păzit, de nu mi s'a întâmplat nici un rău... numai când aduceam scheletul, mi se părea că mă urmărește cineva. Pentru cât bun este în lume, n'aș îndrăzni să mai încerc odată lucrul acesta. — »Bine, dar ce să facem acum cu omul acesta din oase?« strigă unul dintre benchetuitorii veseli. — »Acum să-l ducă tot ea, de unde l'a luat, z se cel dintâi, și să-l puună, unde a stat mai înainte!« Fata cutremurându-se de gândul, că trebuie să mai facă odată calea cea înfricoșată, răspunse: »N'am avut așa înțeles, domnule, ce am făgăduit, am împlinit, chiar și D-Voastră ați zis, că mi-am meritat cinstit plata. — »Asta e drept«, răspunse ușuraticul, dar ce mai are să caute scheletul la masa noastră veselă? Noi nu avem vreme să ne gândim la moarte, iar ca să ne pocăim, mai avem vreme. Iți poți câștiga și mai mulți bani acum, dacă vei duce îndărăt pe oaspele ăsta urăcios. — Și a zis fata: »O, domnule, gândeste-te, că-i păcat să duci pe alții în ispită. Eu am jurat că pentru parale deșerte nu ispitesc bunătața lui Dumnezeu. — »Iată, îți

naștere — arătând tuturor dragostea recunoscătoare ce le păstrează.

Primește, te rog, Scumpul Meu Președinte al Consiliului, în această plăcută împrejurare, încredințarea stimei și afecțiunii Mele.

București, 12 Aprilie 1909.

CAROL.

Sinoadele bisericei gr. or. române.

Vineri și Sâmbăta trecută s'au închis în Sibiu, Arad și Caransebeș sinoadele bisericei gr. or. române după o mănoasă activitate, desfășurată spre binele bisericei și școlii române și întru apărarea autonomiei bisericei gr. or. române în contra amestecului volnic al guvernului ungar.

Din hotărârile mai importante ce s'au luat în cele trei sinoade ale bisericei gr. or. române, aducem următoarele:

Sinodul arhidiecezan. În chestiunea propunerii de a se înființa un *consistoriu separat în Cluj* s'a hotărât, ca propunerea aceasta să fie predată consistoriului spre studiere și prezentarea unei propuneri motivate.

În chestiunea concluderii sinodal din Arad cu privire la *ingerințele guvernului în afacerile interne ale diecezei Caransebeș* sinodul arhidiecezan a primit cu unanimitate de voturi următoarea propunere, prezentată de dep. P. Cosma.

»Sinodul arhidiecezan protestează în contra ingerinței ilegale a ministrului de culte și instrucțiune publică în drepturile autonome ale bisericei noastre, săvârșită prin ordinal său de ceretare în cauza alegerilor deputaților sinodali din cercurile Mehadia, Sasca și Zgribești. Totodată invită pe Excelența Sa, domnul Arhiepiscop și Metropolit, ca în calitate sa de cap al bisericei să coacheme cât mai curând consistoriul metropolitan în ședință plenară, pentru ca acest for suprem, în numele bisericei întregi să ia poziție în contra amestecului acestuia neiertat al guvernului în afacerile noastre bisericești.

În chestiunea *catechizării elevilor dela școlile streine* sinodul a luat următoarea hotărâre: Sinodul ia cu plăcere la cunoștință, raportul consistoriului și angajamentul ce l'a luat de a apăra drepturile limbii bisericești noastre. Consistoriul să dea ordin catechetilor să observe concludul congresual adus în chestia catechizării. Consistoriul se împuternicește, a da salarii din propriile fonduri catechetilor, dela cari guvernul detrage salariul.

Sinodul eparchial din Arad. Din hotărârile aduse de acest sinod relevăm următoarele:

În chestiunea *ingerinței guvernului în afacerea alegerilor de deputați sinodali în dieceza Caransebeșului* sinodul găsind în dispozițiunea ministrului Apponyi călcarea dreptului autonom al bisericei gr. or. române, protestează în contra acestei ingerințe lipsită de temelie legală în drepturile autonome ale bisericei și aducând aceasta la cunoștința d-lui ministru de culte și instrucțiune publică, invită atât sinoadele din eparhiile surori ale Sibielului și Caransebeșului cât și pe Sinodul episco-

făgăduesc să mă îngrijesc de copilul tău, până va fi în stare să se țină el, iar, dacă aș muri eu mai înainte, voi îngriji în testament ca, după moartea mea, să se împlinească, ceea-ce făgăduesc astăzi. Domniile de față sunt martori, despre ceea-ce făgăduiesc. Fata se uită la vorbitor plină de fiori, și după ce a sfârșit dânsul de vorbit, pe fața ei se putea ceti o luptă de simțăminte ce se împotriveau. Ridicând ochii spre cer, se rugă singură, cu voce lină: »Tă Doamne, care ești în cer, luminează-mă, ce să fac?« După aceea își încrucișă mâinile și părea că se roagă mai departe, până când se ridică deodată: Fie, zise ea, cătră cel ce o puse la încercare, »întâmplă se, ce va vrea Dumnezeu! Dar al vostru e păcatul, voi să răspundeți de el!« Hotărâtă se apropiă de masă, pe care era întins scheletul, apucă oasele clăntăitoare, le luă în spate și ieși din căruciumă. Toți se uitau cum pleacă, dar nici unul n'a ieșit din casă după ea.

Ceea-ce a dat nou curaj fetei, ca să întreprindă iară o faptă atât de îndrăzneată, a fost jurământul, ce l'a făcut lui Dumnezeu, când se ruga și-l întreba de s'at. A făgăduit, adevă, că dacă i-va ajuta Dumnezeu să scape norocoasă din drumul ăsta primejdios, copilul ei îl va închina pe seama bisericei.

(Va urma.)

Moșul.

peșc și măritul congres național bisericesc ca să facă asemenea pași necesari pentru apărarea autonomiei noastre bisericești. Cu executarea acestui conclud a fost însărcinat biroul sinodal. Sinodul a mai decis: *Să remonstreze la ministru împotriva felului sau de a înțelege autoritatea consistoriilor bisericești noastre interpretând fals Statul organic și desființând astfel, printr'o singură trăsătură de condeiu, întreaga noastră autonomie bisericească;*

În chestia *susținerii școlilor confesionale elementare* în situația creiată de legea XXVII din 1907. — *sinodul se declară pentru susținerea școlii confesionale și afacerea cu acest vot o înaintează congresului național bisericesc.*

Sinodul eparchial al Caransebeșului. Sesiunea acestui sinod p'erea la început să devină foarte furtunoasă stându-și față în față două tabere: una a deputaților naționali independenți, hotărâți să apere cu toate mijloacele legale biserica în contra ingerințelor volnice ale guvernului și organelor sale, iar cealaltă: tabăra lui Burdea Szilard și soții, cari au provocat direct amestecul guvernului în afacerile interioare ale bisericei îndeosebi la alegerile de deputați sinodali în cercurile Sgribești și Sasca. Spre surprinderea tuturor furtuna nu s'a desecărat și lucrurile au mers destul de neted, ajungându-se la o înțelegere unanimă, cu privire la afacerile bisericești. Nu-i vorba, s'au dat lupte, mai mult însă în comisiunile alese pentru formarea propunerilor, iar propunerile prezentate de aceste comisiuni, în cari se aflau oameni din ambele partide, au fost primite cu unanimitate. Ziarul »Drapelul«, care este mai bine informat asupra celor petrecute, ne asigură, că nu s'a încheiat nici un pact între deputații independenți și cei burdăști ci după lungi dezbateri a succed, după cum spune »Drapelul« a se inițierea primejdiei, ce amenința viața constituțională a diecezei Caransebeșului și s'a făcut un pas mare spre ajungerea la s'ari mai normale.

Cu unanimitate de voturi s'au luat la cunoștință toate rapoartele comisiunilor, fără mari frecări s'au făcut alegerile în noul consistoriu, iar în ce privește mandatele protestate de deputați sinodali, s'a ajuns deasemenea la o înțelegere delatându-se deocamdată amestecul guvernului.

Cu privire la mandatele de deputați sinodali mirenii dela Sgribești și Sasca comunicăm, că actele scrutinilor suspendate le-a încheiat comisia verificatoare și aprobat Sinodul, cu expresă rezervă, că dela publicarea rezultatului scrutinului în Sinod (8/21 Aprilie) în decurs de 15 zile, va să zică până la 6 Maiu n. (23 Aprilie v.) se pot contesta aceste alegeri prin protest. Protestele eventuale se vor pertracta în comisia verificatoare încă înainte de alegerea de episcop.

Asociațiunea

pentru sprijinirea învățăcelilor și sodalilor meseriași români.

Brașov, 28 Aprilie n.

Duminica trecută, 25 Aprilie n. a. c. s'a ținut adunarea generală ordinară a »Asociațiunei pentru sprijinirea învățăcelilor și sodalilor meseriași români« din Brașov. Cu viuă satisfacțiune constatăm, că de astădată nu numai meseriașii ci și inteligența română din Brașov a dovedit

Floarea Soarelui.

Din vremuri vechi perdute 'n ceața Intunecatului apus,
A fost un crai ș'a lui poveste
De n'ar fi fost nu s'ar fi spus.

Era pe-atunci când Sfântul Petru,
Cu Dumnezeu ar fi umblat
Și ei pe-aici; când se suise
Pe tron chiar Verde împărat.

Și ci-că povestesc bătrânii
O nuntă mare s'a făcut
Cum nu mai crad de-acum să fie
Și până-atunci nu s'a văzut

Căci mirele e craiul Soare,
Mireasa fată de împărat,
Frumoasă și atât de dulce
Cum e întâiul sărutat.

Și lume multă-a fost chemată,
Toți craii și împărații toți;
Popor întreg de rubedenii
Ce-abia cu mintea-i mii socoți.

Iar tata socrui, împăratul,
Ce Roșiu-i zic, i-a dat prin gând
Să vină'n curte și poporul
Și să petreacă rând pe rând.

un mare interes și zel față de această veche instituție a noastră, luând parte la adunare în număr frumos. Înaintea de adunare foarte mulți inteligenți de ai noștrii s'au făcut membrii acelei Asociațiuni, un fapt, care desigur va potenta zelul și râvna celor puși în fruntea Asociațiunei, ca să desvolte o muncă cât se poate de intensivă și rodnică în sânul ei.

Conform ordinei de zi, președintele Petru Pop, jude în pens. deschide adunarea generală prin următorul cuvânt de deschidere:

*Onorată adunare generală!
Stimaților Domni!*

Marele arhieru și apostolluminat al bisericeii și neamului nostru Andreiu Br. de Șaguna, încă în anul 1855 a emis un cercular, prin care într'altele, astfel gră - este prețioși săi:

»Spuneți poporului, cu cuvinte dulci și străbătore, că oricât de mult se silește prin economia câmpului, suferind arșița soarelui și zăduful zilei, totuși până când nu va îmbrățișa cu toate puterile meșteșugurile și negustoria, asemenea altor neamuri, cari nu ca Marta din evanghelie spre multe se trudesce, ci ca Maria, partea cea bună și-a ales, până atunci nu vor putea face pași înaintători nici într'o privință.

»Drept aceea-mi ridic glasul meu și zic: la meșteșuguri turmă iubită, la meșteșuguri! Pentru că fiind tu număroasă, poți face din fiii tăi oameni învățați, cari să-ți apere interesele, meșteșugari, cari să-ți susțină și înmulțască averea națională, soldați buni, cari să-și verse sângele pentru țară și împărat, și totuși să rămâie destui și pentru lucrarea pământului, căci numai astfel făcând vei putea nădăjdui și aștepta revărsarea unor zile mai vesele și mai senine, în cari va străluci și asupra-ți de mult ascunsul soare al fericirii, care încălzindu-te cu binefăcătoarele sale raze, îți va desgheta inima cea de mult amărâtă și înghețată.

Aceste cuvinte sfinte și epocale au prins rădăcini în inimele unor oameni inteligenți români din Brașov și încet-încet au început a răsări din ele odrasle, cari desvoltându-se mai târziu au și adus fructe dulci și bune, pe cari noi astăzi le gustăm. Căci 130 Români de inimă s'au întrunit primadată, în an. 1869 în scop de a se consulta despre promovarea meseriilor între Români, și în frunte cu zelosul și neobositul paroh D-l Bartolomeiu Baiulescu — astăzi protopop și președinte onorar al Asociațiunei noastre — după multă strălucită le-a succes a înființa în an. 1873 „Asociațiunea pentru sprijinirea învățăcelilor și sodalilor români meseriași din Brașov», cu nobila menire de a forma meseriași români și a-i sprijini.

Dintre întemeietorii Asociațiunei văd că sunt de față doi domni: D-l Iosif Pușcariu și Ioan Lenger advocat, pe cari îl salut cu tot respectul cuvenit, fiindcă ei, precum ne dovedesc actele din arhivă, au muncit mult în jurul Asociațiunii noastre. (Adunarea îi întâmpină cu un viu »să trăiască»). Așadar, stimaților domni, Asociațiunea noastră există deja de 36 ani și în cercul său de activitate a făcut cât a putut și în câtă măsură a sprijinit-o publicul românesc. La început Asociațiunea noastră nu a avut altă avere decât taxele, cari se încasau ca și astăzi cu mare chiu și vai, dela membrii ei înscriși; dar tocmai când

era lipsă mai mare, providența s'a îndurat spre noi și a inspirat pe câți-va oameni buni și nobili, ca să sară întru ajutorul Asociațiunei cu jertfe mai mărișoare în chip de binefăcători. Ceeace s'a și întâmplat.

Ca să știe și generațiunea cea nouă, că cum s'a întâmplat acestea, dați-mi voie D-lor să v-o povestesc pe scurt. În anul 1885/6 președintele de atunci al Asociațiunei, părintele Baiulescu, capătă o epistolă din Basarabia, dela fericitul și neuitatul nostru binefăcător Mihailă Stroiescu, boer de neam, a cărui chip împreună cu a soției sale, planează, pe cum vedeți, asupra noastră. În această epistolă îi scrie părintelui Baiulescu, cu toate că nu'l cunoștea, cumcă s'a hotărât să facă Asociațiunei un dar de 25.000 franci și că nu peste mult îi va trimite paralele. La moment D-l Baiulescu nu-și putea da seamă, că ce va se zică aceasta?

Nu peste mult însă primește a doua epistolă dela Stroiescu, prin care îl încunoștințiază pe părintele Baiulescu, că darul oferit de 25.000 franci îl urcă și întregeste la 50.000 franci. Într'o zi oarecare fiind în cancelaria parochială, cineva bate la ușă și intră, apoi zice cam așa: »Vă, salut respectuos d-le președinte, eu sum Stroiescu; iată v'am adus darul promis pentru Asociațiunea D-voastră» — și numai decât îi numără cele 50.000 franci.

Părintele Baiulescu scrie o chitanță, dar Stroiescu o refuză, zicând că are desăvârșită încredere în Sfinția sa.

Vedeți Domnilor, ce suflet mare și nobil a fost binefăcătorul nostru Stroiescu! El a repausat deja la 1888, dar firește numai trupește, căci faptele lui binefăcătoare i-au eternizat memoria în veșii vecilor.

Trebuie să remarcăm încă ca binefăcători mai însemnați pe: răposatul Ioan Burbea, carele a dăruit »Asociațiunei» o casă, care s'a vândut cu 3600 cor., apoi pe I. T. Popovici și soția sa, doamna Săsană, cari au dăruit 2000 franci din incidentul aniversării de 25 ani a căsătoriei lor, — pe un anonim, care a dăruit 1200 fl. = 2400 coroane.

Mai departe ne-a ajutat și ne ajută ani de-a rândul »Albina» și societatea »Transilvania» cu sume însemnate.

Pentru aceea inimile noastre și a urmașilor noștri vor fi față de toți binefăcătorii Asociațiunei noastre pururea pline de admirare, pietate, grațitudine și recunoștință pentru prinoasele lor aduse pe altarul de jertfă al Asociațiunei.

Cu aceste mijloace financiare apoi s'a pus o bază solidă, pe care cu încetul s'a edificat clădirea Asociațiunei așa precum o avem astăzi. Dar spre a-i păstra această clădire temeliea cea bună de astăzi și ca să nu se prăbușească niciodată prin nescari mâni necurate, încă în anul 1901—1902 comitetul D-voastră, carele constă aproape din membrii actuali, a introdus la Asociațiune o contabilitate intensivă, exactă și atât de evidentă, încât astăzi se poate în fiecare minut oricine informa și convinge despre administrația și chivernisirea averii aceleia.

Stimaților Domni!

Precum știți, comitetul în raportul său de gestiune face amintire pe pagina 9 de »Revista Munca» ce apare de 3 ori pe lună în Szaszsebes (Sebeșul săsesc) și care costă pe o jumătate de an numai 3 coroane. O sumă domnilor de tot baga-

telă. Foala însă este foarte folositoare, mai ales pentru meseriași noștri, căci ea conține multe învățături și îndrumări practice, încât ar fi păcat să lipsească de pe masa vreunui meseriaș român. În consecență apelez deci, cu toată căldura, la toți domni de față, cari încă nu au prenumerat-o, să și-o aboneze, pentru că dacă nu vom munci și nu vom jertfi pentru scopurile noastre culturale cât de puțin din avutul nostru: atunci nici când nu vom ajunge ținta, pe care o urmăm.

Mai departe în, ca cu această ocaziune să ating numai cu câteva cuvinte o chestiune socială și actuală. Adecă: am observat domnilor, cumcă în convoiurile socialiștilor, cari străbat câteodată stradele Brașovului, se aflau și Români destui. Nu neg, că doară socialismul, bine înțeles, nu ar avea vreun drept de existență, nu; însă tocmai într'aceea zace răul, că cei mai mulți cari se aruncă în vârtejul socialismului, nu-l înțeleg, de unde apoi urmează prea firește, că li-se otrăvește sufletul cu idei și învățături rătăcite și păgubitoare. Să ne ferim deci de vârtejul socialismului, pentru că el nu se potrivește de loc cu naturelul și firea Românilor.

În fine mă adresez către D-voastră, fraților meseriași, și vă rog fierbinte în numele micilor învățăceli, ca să le fiți nu numai stăpâni, ci și părinți adevărați. Căci pentru micii candidați de meserie cea mai mare binefacere este, dacă stăpânii lor se interesează de ei în toată privința, cu alte cuvinte zis: dacă veți stăruii conștientos, ca ucenicii d-voastră să învețe cât se poate de bine meșteșugul, la care s'au aplicat, dacă veți premerge însuși cu cele mai bune exemple morale, dacă îi veți povățui pe calea cea dreaptă a adevărului și a omului cinstit, dacă le veți sădi în sufletul lor fraged iubirea de Dumnezeu, de limbă, de lege și biserica noastră.

Căci numai în chipul acesta vom crește elevi buni, calfe harnice și peste tot meseriași calificați precum și Români buni, da, numai în chipul acesta vom pune un temelie solid clasei viitoare a meseriașilor noștri și numai în acest caz va fi munca noastră rodnică, folositoare și priincioasă.

Așa dară Domnilor, sus cu steagul Asociațiunei noastre! El să fie farul, care să ne lumineze căile ce străbatem, el să fie flacăra, care să ne încălzească inimile, el să fie isbânda muncii noastre, în fine el să fie compasul, care să ne călăuzească naia Asociațiunei spre limanul dorit. Și dee Ceriul, ca așa să fie!

Acum îmi încheiu cuvântul și declar această adunare generală de deschisă.

*

Adunarea îi răspunde președintelui cu vii aplause și cu un întreit: »Să trăiască!»

(Va urma.)

STIRILE ZILEI.

— 16 Aprilie v.

Reîntoarcerea trupelor din Bosnia. Zilele aceste s'au reîntors o parte din trupele armatei noastre trimise în Bosnia. Regimentul 66 din Ungvar a sosit alaltăeri dimineața, în aceeași zi au sosit și trupele plecate din Sibiu. Regimentul 63 din Bistrița sosește acasă deseară. În decursul acestei luni st. n. toți rezerviștii vor fi concediați.

Comanda militară a luat înțeleaptă hotărâre, ca și anul acesta să fie concediat un număr de 47 mii soldați activi pe timpul secerișului.

Dela reuniunea rom. de cântări din Brașov. Din partea comitetului reuniunii române de gimnastică și cântări din Brașov, primum spre publicare următoarea convocare: Neîntrunindu-se la adunarea generală convocată pe Luni 13 (26) Aprilie a. c. numărul recerut de membrii, se convoacă pentru a doua oară adunarea generală a reuniunii pe Luni 20 Aprilie v. (3 Maiu n.) a. c. la orele 6 p. m. în sala cea mare a gimnaziului, când adunarea se va ține, conform statutelor, fără considerare la numărul membrilor prezenți. — *Comitetul.*

Promotțiuni. Din Cluj ni se comunică că, d-nii Augustin Bardossy, fiul d-lui Iuliu Bardossy insp. școl. i. p. din Sibiu și Simion Nemeș din Cojocna, au fost promovați la gradul de doctori în științele juridice.

Un pretins atentat în contra principe-lui de coroană al Germaniei. Mai multe ziare din străinătate au adus știrea că A. S. I. Principele Germaniei, în timpul unei preumblări în București cu M. S. Regele Carol, ar fi fost victima unei încercări de atentat din partea unui anume Fortsner. Aceste ziare au adăus că principele de coroană s'ar fi speriat și că M. S. Regele ar fi acoperit cu corpul său pe principele imperial. Aceste informațiuni sunt cu totul neexacte. Principele Frideric n'a fost nici odată amenințat de un atentat în tot timpul șederei în țară. Iată la ce se reduce însă acest pretins atentat: În momentul când Maj. Sa Regina, — și nu Regele, cum se spune, — se ducea cu A. S. I. în automobil la »Vatra Luminoasă», un nenorocit, anume Fortsner, s'a apropiat de automobil și a aruncat un sul de hârtie, pe care se afla scrisă o poezie și o cerere de ajutor. Principele Imperial nu s'a speriat de loc, și a luat cu multă bunăvoință suplica sârmanului om.

Din cauze neprevăzute reprezentatiunea teatrală de diletanți, anunțată pe mâne, Vineri, s'a amânat pe o altă dată.

Asentările principale, se vor ținea în Brașov în 1, 3 și 4 Maiu st. n. în fiecare zi la oarele 8 dimineața în hotelul Central Nr. 1.

Nou advocat român în Brașov. D-nul advocat Dr. Ludovic Csato și-a deschis cancelaria advocațională în strada Sf. Ioan Nr. 7. etagiu.

Epilog la răscoalele din România. Cu prilejul sărbătorilor Paștilor, Regele a comutat pedeapsa muncii silnice pe viață la 10 ani închisoare la 36 soldați învinuți că au ucis pe locotenentul Nițulescu la Stănești în timpul revoluției din 1907. La 43 soldați, condamnați în diferite pedepse, li s'a acordat reduceri între 5 ani și 6 luni.

Comunicare cu planeta Mars. Ziarul »Daily Express» aduce știrea că Pickering, directorul Observatorului universității Harvard (Statele-Unite) va încerca în Iulie ce vine să intre în legătură cu locuitorii de pe Mars. Atunci e Mars la cea mai mare apropiere de Pământ. Va trimite semnale luminoase cu o oglindă mare de un sfert de milă engleză.

Și cum s'a chefuit la nuntă
Ar fi zădarnic s'o mai spun,
Ori cât de trist să fi atunci
Din om întreg te faci nebun.

Trei zile'n sir se petrecuse
Și tot atâtea nopți în joc,
Ș'acum când nunta-i pe sfârșite
Norodul joacă mai cu foc.

Căci lumea se prinsese'n horă
— O fată între doi flăcăi, —
De dragul lor, să-i mai privească
Eșit-au craii din odăi.

Și mirele, s'a prins deodată
În horă, și pe joc s'a pus,
De umeri ține două fete
Și sare tot mereu mai sus.

Și iacă una, iacă-două,
Peciorul cade apăsât,
Pe buze toți au câte-o vorbă
Și'n inimă câte-un oftat.

În dreapta lui privește craiul
Rămâne-o clipă 'nmărmurit:
Un chip așa frumos de fată,
În viața lui n'a pomenit.

Cu ochii'n jos, cum stă plecată

Lui mai frumoasă i a părut,
Ar fi plătit cu viața 'ntreagă
Doar o privire și-un sărut.

Căci vorba între noi să fie
Dar mirele, era un crai
De nu-i găsea păreche'n lume...
Ce bine e, când fete n'ai!

Ș'apoi în șoaptă se zvonise
Că chiar mireasa n'o plăcea,
Și socrul o știa... și de-asta
Domnița srașnic mai plângea.

Și cum vă spun, s'a spart și hora
Și craiul Soare s'a trezit,
Că ține strâns de mijloc fata
Ce într'o clipă-a îndrăgît.

Și când s'au pomenit deodată
În mijlocul unei grădini,
Par'car fi fost de când e lumea
Ei amândoi, ei doi străini.

Și în genunchi căzut-a craiul
El craiul cel mai strălucit,
Cu vorba dulce, tre' urată,
Copilei astfel i-a vorbit:

— »Ah! uite-te spre mine-odată
Mă lasă-o clipă să privesc

Adâncul ochilor tăi negri,
Surăsul tău dumnezeesc.

»Copilă scumpă și iubită
Neprețuitul meu odor, —
Ascultă sufletu-mi te roagă,
Îndureratul meu amor.

»Căci te iubesc cum num'odată
Iubește-un om în viața lui
Așa, că'mi pare-o făr' de lege
Chiar când iubirea mea țî-o spui.

»O... nu fugi, mai stai o clipă
Te'ndură spune-mi un cuvânt —
Cuvântul tău va fi poruncă
De vrei, în cer și pe pământ.

»Iar dacă simți și tu fiorii
Aceluiaș curat amor,
Verbește, spune-mi doar o vorbă,
C'apoi în liniște să mor.

Și galbn se făcuse craiul
La față, de ziceai că-i mort;
În dreptul inimei, c'o mână
El apăsa frumosu-i port.

Iar fetei nu-i venea să creadă
Că mirele e'n fața ei,
Că e'n genunchi, și c'o iubește...
E lucru peste obicei.

Și tremura ca varga, toată,
Și inima-i zvăcnea în piept
Să-l spargă... căci simțea sârmana
Că ea-l iubește... și nu-i drept.

— »Puternic crai, de vrei mă iartă,
Dar vorba-mi, se oprește'n gât, —
Mă lasă o clipă să-mi șterg ochii
Și lacrima ce-a izvorât.

»O.. Soare crai, tu știi prea bine
Că sunt o fată din popor.
Și toate fetele ca mine
Iși dau iubirea când nu vor.

»Iar altele când simt amorul
Și lui s'ar da cu tot,
Ca din senin, vine-o picină
Ș'atunci când ele-ar vrea, nu pot.

Și s'a sculat atunci craiul
De cum ședea 'n genunchi, și-a'ntins
Spre față brațele, ca'n rugă
Căci se vedea pierdut, învins

Și fără glas, rămase craiul
C'atunci când pierzi ce ai mai sfânt,
Din ochii lui pieri nădejdea
Și visu-i ca scântoia'n vânt.

Târziu, cu vocea întretăiată

Serată teatrală. Secția industrială a »reuniunii economice române din Orăștie« aranjază pe Duminecă (2 Mai n.) o serată teatrală-muzicală în scop filantropic, în sala cea mare dela hotel »Transilvania«. În program sunt luate următoarele puncte: 1) »Sezătoare cu cântece«, de C. Lunčan și G. D. Mugur. 2) »Hodja Murad Pașa«, poezie de Vasile Alexandri, declamată de d-l Ant. Balomiri. 3) »Capriciul unui tată«, comedie într'un act, de Zaharie Bârsan (din italienește). După reprezentație urmează joc. În pauză se va juca »Călușorul« și »Bătuta«.

Arestarea unui fals prinț persian. În societatea din Varșovia a apărut zilele aceste un tinăr dându-se drept prințul persian Kulimura și fiind văr al Șahului Persiei. Sub această mască a putut pătrunde în mai multe familii de vază pe care le-a escrocat cu suma de un milion. A fost arestat și închis.

D-l Ioan Nema croitor din Zărnești a trimis la redacțiunea noastră 2 coroane pentru nefericitul pantofar *George Maior* din loc, care e rugat să vie să-și primească darul.

Caut candidat de avocat cu bună praxă.

Dr. Enea Drăia,
advocat, Marosvásárhely.

Convocări.

Despărțământul »Fogaras« (Făgăraș) al Reuniunii învățătorilor din Archidieceza gr. cat. de Gyulafehérvár — Fogaras (Alba-Iulia-Făgăraș) conform §-lui 21 din statute își va ținea adunarea de primăvară Duminecă la 9 Mai st. n. a. c. în comuna *Netol*, la care avem onoare a invita P. T. membrii precum și pe toți binevoitorii învățământului popular.

Program : 1. Participare la serviciul divin oficiat în biserica gr. cat. la oarele 8 a. m. 2. Azistare la examenul ce se va ținea cu elevii școlii locale. 3. Deschiderea ședinței și cetirea apelului nominal. 4. Alegerea comisiunilor: a) pentru apărarea examenului și dizertațiilor, b) pentru încasarea taxelor și înscrierea de membrii noi. 5. Cetirea unei dizertații pedagogice cu titlul: »Mijloace practice în scopul propunerii cu succes a limbii maghiare în școlile elementare«, din partea membrului *George Halmagyi*. 6. Prelegere populară economică, ținută de membrul *Ioan Cocișiu*. 7. Cetirea procesului verbal luat în adunarea de toamnă. 8. Raportul comisiunilor exmisse sub punct 4. 9. Eventuale propuneri. 10. Defigerea locului pentru adunarea de toamnă. 11. Alegerea ailor 2 membrii verificatori. 12. Închiderea ședinței.

Vad, la 20 April st. n. 1909

Octavian Popp   **Ioan Cocișiu**
prezident.   secretar.

Despărțământul Cluj al Reuniunii învățătorilor gr. cat. din archidieceza de Alba-Iulia și Făgăraș își va ținea adunarea de primăvară a anului 1909 la 11 Mai n. în școala gr. cat. din Cluj-Mănăstur cu următorul program :

La 7 oare serviciu dumnezeesc. Prelegere practică. Deschiderea adunării. Constatarea membrilor prezenți. Aprecierea

De-un plâns nebul, cotropitor,
Vorbește craiul cătră fată
Cu glasul celor care mor :

— »N'ai inimă n'ai nici milă
Să-mi spui cuvântul ce-l aștept;
Că te iubesc peste măsură.
Găsești că-i lucru ne'ștept?

Ori poate crezi că dacă-s mire
Domnița aș iubi-o eu?
O.... nu, și martor despre asta
Imi este sfântul Dumnezeu.

»Zădarnică mi-i ruga dragă
Și plânsul meu ș'al meu suspin?
De nu ești tu, cărei icoane
Și cărei sfinte să mă'nchin?

»Tu nu găsești măcar o vorbă
A mea durere s'o alini?
Sub farmecul vorbelor mele,
Duios, de gât să mi te anini?

»Cu focul timereții mele
La piept odată să te strâng
Și beți apoi de fericire
Tu să surizi și eu să pling.

»Sub focul sărutării tale
Să poți încet să mă omori....
Iar părul tău — un rău de aur —
Să-mi împletesc cu mii de flori.

prelegerei practice. Dizertațiuni. Aprecierea lor. Raportul cassarului. Alegerea delegaților pentru participarea la adunarea generală. Insinuare pentru ținerea dizertațiilor și a prelegerei practice, precum și designarea locului pentru ținerea adunării viitoare. Eventuale propuneri. Închiderea adunării.

La aceasta adunare sunt invitați toți membrii reuniunii și toți cei ce se interesează de școala noastră populară și de oficiul învățătoresc.

Feneșul-săsesc, 20 April 1909. *Ioachim Pop* m. p., președinte. *Faul Pușcas* m. p., secretar.

Adunarea de primăvară a Despărțământului Dicioșanmărtin al Reuniunii învățătorilor gr. cat. din archidieceza gr. cat. de Alba-Iulia și Făgăraș se convoacă pe 8 Mai 1909 a. m. în casele parohiale din Zsidve-Jidveiu, la care, prin aceasta invităm pe toți membrii fondatori, ordinari și ajutători, pe on. domni preoți ca directori școlari, precum și pe toți sprijinitorii cauzei școlare.

Program : Participare în corpore la serviciul divin împreună cu parastas la oarele 7 $\frac{1}{2}$ dim. Deschiderea adunării la 9 $\frac{1}{2}$ oare dim. Apelul nominal. Cetirea și verificarea procesului verbal din adunarea trecută. Prelegere practică (cetită) ținută de *Petru Andrea* inv. în *Elekes-Alecuș*. Dizertațiune (din pedagogie) ținută de *Zaharie Macaveiu* inv. în *Tătărlaka-Tătărlaua*. Incasarea taxelor. Raportul bibliotecarului. Critica prelegerei și a dizertațiunii. Satorirea locului pentru ținerea adunării viitoare. Alegerea dizertantului și a prelegătorului pentru adunarea viitoare. Alegerea verificatorilor. Eventuale propuneri și închiderea adunării.

Săncel la 24 Aprilie 1909. *Teodor Pannazan* președinte. *Demetru Lazar Todoran* secretar.

Din viața Regelui Carol I-ii.

1839 $\frac{9}{20}$ Aprilie — 1909 $\frac{7}{20}$ Aprilie.

Majestatea Sa Regele Carol I-ii a împlinit șaptezeci de ani. S'a născut la 7/20 Aprilie 1839 în castelul Sigmaringen din principatul Hohenzollern. Castelul se înalță pe o stâncă repede în apropiere de Dunăre. Născut lângă Dunărea de sus, aproape de izvoarele ei, ai zice c'a avut menirea de-a întemeia un regat falnic; pe temelii trainice, la Dunărea de jos.

Familia Hohenzollern își are cuibul cel mai vechiu cunoscut în cetatea Hohenzollern, care se înalță pe un vârf de munte, încunjurat de pădure în munții Rauhe Alb. (Alpi). Pe scutul și herbul lor stătea scris: »Allweg gut Zolre!«, căci numele cetății a fost Zolre (Zollern), înainte de a i-se adăogi porecla Hohe, înaltă. Am putea tălmăci lozincă prin: »Zollern e bun în toate«. Stăpânii Zollernului erau, parese din casa domnitoare în Suabia. În 1061 domneau în Zollern, *Burchard* și *Wezilo*, dar castelul se poate urmări până la începutul veacului al unsprezecelea.

Toți Hohenzollernii se coboară din *Burchard*. Din unul din fiii acestuia a fost *Friedrich Burggraf de Nürnberg* (1389); iar dela 1417 până la 1440, elector al Brandenburgului. Din acesta se coboară împăratul *Wilhelm al II-lea* al Germaniei și totodată Rege al Prusiei.

Din alt lui s'a coborât ramura zisă

suabă, căci celei dintâi îi zice franconă. *Ramura suabă* s'a deslăcut în două: *Hohenzollern Hechingen* și *Hohenzollern Sigmaringen*. Cea dintâi s'a stâns. Deci astăzi din trupina Hohenzollernilor sunt numai două ramuri verzi și sănătoase: ramura casei domnitoare în Prusia și Germania, apoi ramura, din care se trag Hohenzollernii-Sigmaringeni și cei români.

N'a avut dreptate *Friedrich Wilhelm* al IV-lea să sape deasupra porții castelului înnoit, cuibul neamului întreg, cuvintele următoare?

Vom Fels zum Meere weht der Zollern Fahne
Und auch die blaue Salzflut grüssen ihre Farben.

Dela munte la mare falfăie steagul Zollernului
Și albastrele unde sărate se închină la colorile lui.

Tatăl Regelui Carol a fost Prințul *Carol Anton* de Hohenzollern-Sigmaringen, iar muma, *Iosefina*. fca *Marelu* duce de *Baden*, *Carol Ludwig Friedrich*. *Iosefina*, fiind pe jumătate franceză, — de vreme ce muma ei a fost *Stephanie* de *Beauharnais*, pe care *Napoleon I-ii* o înflase. — vedem că M. Sa Regele are sânge franțuzesc de pe mamă. Dar și de pe tată are sânge franțuzesc, căci prințul *Carol Anton* era fiul unei prințese *Antonia Maria*, născută *Murat*, mai apoi rege al Neapolului (1808).

M Sa Regele a avut trei frați, unul mai mare, prințul *Leopold*, din pricina candidaturii căruia la tronul Spaniei a pornit războiul din 1870—1871 între Franța și Germania și doi mai mici: prinții *Anton* și *Friedrich*. Prințul *Anton* a murit în războiul cu Austria, de pe urma celor patru răni ce căpătă la *Königgrätz*; iar *Leopold* a fost tatăl Prințului moștenitor *Ferdinand*. A avut și două surori: prințesele *Stephanie* și *Marie*.

Pe prințul *Carol* l'a botezat bunul său, prințul *Carol* de Hohenzollern, dându-i numele său. A crescut sub disciplina patriarhală a bunelului și sub înrăurirea părintelui său, care a dat dovadă de liberalism și de caracter energic, cât și de acel patriotism luminat și adânc care merge până la jertfire de sine pentru interesele mai înalte ale patriei. Dar totodată a avut fericirea de a-și înalța și innobila inima sub înrăurirea prințesei *Iosefina*, un model de virtute, de bunătate, de muma și de soție. Atât bunul, prințul *Carol*, cât și părintele, prințul *Carol Anton*, i au insuflat viitorului Prinț și apoi Rege al României, iubirea cătră știință și arte. Mare înrăurire l'a avut asupra-i și bunica de pe tată, prințesa *Antonia Maria Murat*, la a cărei locuință, *Weruberg*, în *Svițera*, petrecea dese ori, cât și bunica *Stephanie*, care locuia la *Ukirch* lângă *Freiburg*. Pentru fiii și ficele prințului *Carol Anton* de Hohenzollern se poate zice că n'a fost cale regească spre a ajunge la cultură și la știință, ci că s'au luptat și au cucerit cunoștințele felurite și adânci cu cari s'au împocobit, prin muncă sărguitoare și îndelungată.

Tatăl lor, ajungând pe tronul principatului de Hohenzollern la 28 August 1848 l'a părăsit și el trecându-și drepturile în mâna Regelui Prusiei. Această faptă, pornită din credința nestrămutată că mulțimea de principate mici e o nenorocire pentru Germania, n'a găsit mulți cari s'o urmeze, dar a arătat prin fapt fiilor și ficele sale că trebuie să pună interesele țării mai pe sus de ambițiile și interesele personale. Prințul *Carol Anton*

era bine incredințat că înălțarea și unirea tuturor țărilor germane se putea face numai și numai sub înboldul și sub coroana Prusiei. Iată de ce s'a desbrăcat de drepturile sale asupra principatului său în folosul Regelui Prusiei.

Prințul *Carol*, viitorul Rege al României l'a luat parte la serbarea, când oastea Hohenzollernului a jurat credință Regelui Prusiei. La 12 Martie 1849 a dat principatul, iar la 20 Aprilie a iscălit actul de părăsire al domniei. Iată cum încheie: »...Ca să se îplinească dorul mei viu al inimei mele, ca să treacă Untrea Germaniei din lumea visurilor în cea aieve, nici o jertfă nu poate fi prea mare; aduc deci tot ce pot pe altarul Patriei.«

În casă au învățat cu domnișoara *Picard* și cu sfetnicul duhovnicesc *Emele*, care i-a călăuzit în începuturile științelor. După 1850 au plecat la *Dresda* cu fratele său prințul *Anton* și au învățat acolo până la 1856. Cât de cu sărguitor căutau după învățatură, se vede din faptul c'au trăit acolo, deocamdată sub numele de baroni de *Strassberg*, numai ca să nu aibă a pierde prea multă vreme cu mersul la Curtea Saxoniei. Fiind din familia Hohenzollern, nu era îndatorat a da examene spre a căpăta grade în armată. Asta nu l'a împedecat a trece examenul la *Münster*, iar prințul *Carol Anton*, tatăl, a rugat comisiunea examinătoare să nu-i ție în vreo seamă însușirea de prinț, ci să-l examineze ca pe orice candidat.

După ce se odihni într'o călătorie prin *Svițera* și *Italia*, cercetând minunile artistice din *Veneția*, *Milan* și *Genova*, într'a ca locotenent într'un regiment de artilerie din gardă la 1857. Aci învăță cu de-amănuntul mănuierea și întrebuintarea tunului, până în cele mai mici amănunte, lucrând ca soldat, cu mâinile sale. Acuma prințul *Carol* avea ca povăititor militar pe căpitanul *Hagen*, bărbat adânc pătruns de menirea înaltă a celor ce au cinstea deosebită de a pregăti pentru viață un prinț, chemat, poate, a fi cărmuitor de oameni. El, zice *Paul Lindenberg*, după care luăm aceste amănunte. n'a căutat de loc să stânjenească desfășurarea caracterului prințului, ci dimpotrivă l'a înboldit să caute a fi cât mai neatârnat, sărguindu-se însă a-l face să înțeleagă lucrurile așa cum sunt în adevăr în lumea aceasta, în care trebuie să trăim. L'a ferit deci de primejdia cea mai mare pentru un cărmuitor de popoare, de nenorocirea de-a lua vedențiile sale drept ființi aieve și a le pune în locul celor vii. Dela 1857, Prințul *Carol* urmă la *Berlin* școala înaltă de inginerie și artilerie; adânci deci atât științele fizico-chimice cât și cele matematice, odată cu știința specială ostășească a tacticii și strategiei.

Iată principiile ce *Carol Anton* punea lui *Hagen* ca îndreptar în îndrumarea tinărului: »Pastrarea și întărirea simțului religios, dar fără forme bătătoare la ochi și văzute. Să-și îplinească stăruitor datoriile cătră biserică, dar astfel ca forma moartă să nu covârșească nici când ființa năutrică. Să înțeleagă așa rostul de prinț, încât să-și pună temelii pe însușirile de ofiter și cavalier«. Mai dorea, ca, pe câtă vreme va fi încă tinăr, să nu se grăbească a-și face idei politice. Să nu se lase stăpânit de ideile de clasă, ci să aibă mintea slobodă spre a putea cunoaște și alege ce e bine și drept ori de unde ar veni. Să creadă nestrămutat în menirea înaltă a

Vă spun la toți că eu stric nunta
Și calc și vorba mea de eri.

»Și dacă fac această faptă
E pentru că m'am răzgândit,
N'aș vrea ca'n traiul vieții mele
Să fiu un om nenorocit.

»Căci n'am simțit pentru domnița
Acel amor adevărat
Ce fac o inimă și-un suflet
Când unul altuia s'au dat.

»Rămâne acum la dumneavoastră
Să vă gândiți să judecați
Atâta lume i strânsă-aice
Ș'atâția crai și împărați«.

Ca o furtună ce vueste
În codrii negri, seculari.
Un murmur s'a stărnit prin oaspeți
Îmbătrâniți în fape mari.

Și ca un trăsnet se repede
Din tronul lui cel aurit
Spre crai, chiar împăratul tată
Ș'adânc în ochi, el l'a privit.

C'obrazul roșu de mână
Cu ochii crunți ce de oțel
În glasul lui răsună-un tunet —
E-o spaimă să te uiți la el:

— »Ești un nemernic, pleacă'n grabă
Gătește-ți oastea de război;
Rușinea ce mi-o faci va trece
Când unul va pieri din noi.

»Ce a fost în urmă? Nu se știe
De cât că Reșu împărat,
Ș'acum război cu craiul poartă
Război de moarte, ne'impăcat.

A craiului frumoză țară
Într'un pustiu s'a prefăcut, —
Prin foc și sabie trecut-a
Tot ce cu ochii s'a văzut

Căci de încercăm la craiul Soare
(La astrul zilei) de-a privi,
Tăria focului de-acole
Noi n'o putem a suferi.

Și cine 'nvins cădea-va în luptă
E încă lucru de ghicit...
Se zice că sfârșitul lumii
Va fi de-i craiul biruit.

Iar cât privește despre fată,
De care-un crai sa'n amurat,
Deadouazi de nuntă-l cată
Pe crai de-atuncea ne'ncetat.

Trei ani în șir a mers *Florica*
O lume'ntrăgă colindând.

»Atât aștept, o vorbă sfântă
Iar tu pe veci să fi a mea
Să nu mai fiu pe lume singur,
Să am și eu pe cer o stea!

— »O... Soare crai, eu te...« Deodată
S'aude zarvă la palat;
Curtenii toți cătau pe mire
De atâta timp în lung ș'n lat.

Și un oștean găsește craiul
Cu fața plânsă, aiurit,
Rugând o fată să-i mai spue
Cuvintele ce n'a sfârșit.

Și umilit ruga oșteanul
Pe crai să vie înapoi
C'ar vrea să-l vadă împăratul
Pe miri alături, amândoi.

Plecând se'ntoarce-atuncea craiul
Și mai trimise un sărut
Cu mâna, fetei, ce rămasă
Privind, la cel pe veci perdut.

Cu ochii stânși, cu fața suptă,
Cu pasul moale, tremurat
Pășește craiul pragul sălii
Și se îndreaptă spre împărat.

— »Prea luminate împărate
Voi crai, și voi supuși boeri

Prusiei și a dinastiei Hohenzollern spre a face unirea și puterea Germaniei.

Generalul Moltke, acel geniu cunosător de oameni, a zis, făcând cunoștință cu viitorul Domnitor român, că e menit a juca rol mare în viață. (1857.)

Cumcă în familia Prințului aceste principii erau firești și întărite prin sfaturile și pilda părinților, se vede de pe prințesa Stephanie, care n'a voit să fie împărăteasă a Franței. Dintr-o scrisoare a ei către viitorul Domnitor român, vedem și pricina patriotică a acestei hotărâri: »Prusia, ca putere mare, trebuie să lucreze cu hotărâre spre a pune capăt samavolniciei împăratului Franței. Nu se poate îngădui ca vorba unui om să pricinuiască după voie pace sau război în Europa.« A primit însă să fie soția lui Don Pedro, Regele Portugaliei. Dar la 17 Iulie 1859 muri de difterie. Dela 1858 până la 1862, prințul Carol Anton de Hohenzollern, părintele viitorului rege al României a fost prim-ministru al Prusiei. El a cunoscut cel dintâiu ce bărbat deosebit era Bismarck și a stăruit să-l cheme dela Petersburg, unde era ambasador, și să-l facă prim-ministru.

Prințul Carol, în Berlin, era cunoscut ca având idei liberale. A făcut călătorii lungi la Paris, în Franța de miază-zi, în Portugalia, în Algeria și până în inima Saharei, apoi se înturnă prin Spania. Pretutindenea pătrundea așezăminte sociale, aflătoare pe felurite trepte de desvoltare și întocmirea ostășească. A cunoscut de aproape pe împăratul Napoleon al III-lea. În 1863 era prim-locotenent în regimentul al doilea de dragoni de gardă. În războiul cu Danemarca (1864) a luat parte ca ofițer de ordonanță al prințului moștenitor al Prusiei (Friederich), băgându-se în luptele cele mai primejdioase și împărțind toate suferințele unui război la vreme de iarnă împotriva unui dușman viteaz și foarte bine pregătit. Anul 1865 trecu încet și aduse destule nemulțumiri prințului. Nici nu înainta, căci i se luau în nume de rău ideile liberale și legăturile cu familia burgheză.

În vremea aceasta, Cuza-Vodă la 11/23 Febr. 1866 și Românii erau hotărâți a păstra Unirea celor două țări, dar totodată a aduce un prinț străin dintr-o familie domnitoare în Apusul Europei, care să întemeieze aci o dinastie nouă. Aleseră dintâiu pe Filip I de Flandra, fratele regelui Belgiei, dar Napoleon al III-lea se împotrivi, căci îi zise alesului: »Nu-i așa? Nu primești alegerea Românilor!« N'a primit-o, dar nici Românii nu-l aleseră cu credința că va primi coroana, ci numai spre a tăia cât mai răpede poftele celor cari lucrau la sfărâmarea unirei și la ridicarea la domnie a unora din boerimea română.

Nu vom povesti astăzi greutățile din lăuntru și din afară prin cari a trecut țeara până ce Prințul Carol s'a hotărât a primi tronul. E destul să spunem, că Ioan Brătianu arăta mereu Prințului și părintelui lui, că România e în cea mai mare primejdie din pricina uneltirilor din lăuntru și din afară, din partea Rusiei, Austriei și Turciei.

Napoleon al III-lea, ca rudă cu Prințul, a primit ca el să ia coroana, iar Bismarck, prin geniul lui, a învins temerile Regelui Prusiei, capul familiei Hohenzollern fără de a căruia incuviințare Prințul Carol nu voia să facă pasul acesta pe cât de îndrăzneț, atâta de primejdios.

Ioan Brătianu făcuse ca țara să-l aleagă înainte ca prințul să se fi hotărât, dar și acest pas l'a făcut iarăși ca să înăbușe poftele, celor cari puneau patimele lor mai pe sus de interesele țării. Ca și Ioan Brătianu, d-nul D. A. Sturza a putut zice, cu drept cuvânt, în Senat: »Primind tronul, Carol I-iu a scăpat țara de lupte sângeroase lăuntrice și de pe marginea prăpăstiei, în care amenința să cadă aproape fără nădejde de mântuire.

Ce legătură minunată și tainică a lucrurilor! În 27 Septembrie 1396, Friederich al VI-lea, graf de Zollern și burgraf de Nürnberg, împreună cu Mircea cel Mare au scăpat pe Sigismund, Regele Ungariei, dela moarte în bătălia nenorocită pentru creștini, la Nicopole. Acest Sigismund, ajungând mai apoi împărat al Germaniei, a dat lui Friederich de Zollern Brandenburgul, deci a pus temelile Prusiei și ale Germaniei unite. Și pe urmă un Hohenzollern a trebuit să întemeieze la Dunărea de jos România de astăzi

Rodbav, în 8/21 Martie 1909.

Onorată Redacțiune!

Vă rugăm a da loc în prețiosul D-Voastră ziar următoarelor rânduri:

Munca de deșteptare a poporului nostru spre lumină prin cultură s'a început și în acest ținut al Românilor din Ardeal. Sub conducerea învățătorilor noștri confesionali se aranjază aproape în toate comunele de pe aici petreceri teatrale cu scopul mai ales de a se întemeia bibliotecii parohiale, recomandate cu înzistență și de Venerabilul nostru Conzistoriu archidiecezan. Tinerii români îmbrățișază aceste străduințe ale învățătorilor cu multă căldură și depun la studiarea pieselor teatrale mare zel și pricepere, iar poporul primește aceste reprezentațiuni cu viu interes și mândrie. Mai ales în acest ținut unde avem și alți stăpâni afară de cei dela cârma țării: pe Sași, cari sunt crescuți în obiceiuri, tradițiuni și cultură veche, câștigată cu multă trudă dela dascăli pricepuți, deosebirea cea mare între ei și poporul nostru este foarte mare. Superiori prin poziția materială și prin conducerea politice a comunelor, ei dispun de o veche și temeinică cultură adevărat săsească. Străduințele poporului nostru după cultură nu o privesc cu ochi buni.

Deși parohia noastră din propriile sale puteri n'a putut întregi salariul învățătorilor la suma cerută de lege, totuși și-a câștigat în acest an un învățător bun în persoana tânărului absolvent de teologie și maturizant Gheorghe Șoica, care atât prin studiile sale cât și prin zelul său pe lângă conducerea școlii a aranjat în acest an 2 petreceri populare, al căror venit curat l-a destinat pentru întemeierea unei biblioteci parohiale. Întemeierea unei biblioteci în satul nostru are nu numai o însemnătate locală, ci și publică, întru cât publicul care cercetează vara băile de iod și sare, aparținătoare comunei noastre și cu renume pentru puterea vindecătoare a apelor sale mineralice cât și prin confortul și aranjarea modernă a clădirilor balneare, — va putea să-și găsească în lectura cărților din bibliotecă noastră parohială un mijloc potrivit de distracție și recreare.

Ventul dela prima petrecere, de cor. 13 50 și dela a 2 a de cor. 20 s'a destinat pentru procurarea unui dulap și a câtorva cărți, cari să formeze începutul bibliotecii noastre.

Apoi plecându-se cu tața
Asupra apei, a beut....
Și'ntr-o clipă 'n locul fetei,
O floare 'naltă a crescut.

Acum — ca floare — vede craiul,
Deși e lusa atât de su...
Dar cu privirea l' urmărește
Din răsărit pân' la apus.

Iar noaptea floarea se închide,
De plâns e ochiul 'nrourat,
Dar lacrima o soarbe craiul
Adouazi, cu'n sărutat

Și 'n ori ce zi se lasă craiul
Din ce în ce mereu mai jos
Să prindă pe copila — floare...
Ah! visul lui cel mai frumos!

Iar oamenii l'această floare
Ei Floarea-Soarelui îi zic
Și viața ei atât de tristă
Zic că-i povese, un nimic.

Iar dacă nu vă vine a crede
C'aja iubire-a existat,
Nu credeți că'n povesti se spune
Și câte-un lucru adevărat?

(»Archiva»)

Constantin Dobos

Pe ntru augmentarea și sporirea ei fac apel la toți binevoitorii neamului nostru și mai ales la intelectuali noștri, cari din prisosul cărților lor pot destina unele de natură literară-poporală și pe sama bibliotecii noastre parohiale; cărțile să binevoiască a le trimite la oficiul parohial gr. or. din Nădpatak (Rodbav) u. p. Nagysink.

Totodată las să urmeze aici și lista acelor domni, cari au suprasolvit la petrecerea noastră din 5/18 April a. c.

Gutkovsky Jozsef 1 cor., Ambroziu Glăjan din Cincul-mare 60 fl. Ioan Bologna Inv. Boholt 1 cor., Friederich Homner preot ev. aici 1 cor. Iulius Lang inv. ev 1 cor. Constantin Branga 1 cor. Intrate 70 cor., eșite 50 cor., venitul curat 20 cor. date la fondul bibliotecii.

Mulțămindu-vă de bunăvoință rămân cu înaltă stimă
Aurel Oancea
preot în Rodbav.

Bibliografie.

»Vatra familiară« de F. X. Wetzel. Edată de societatea »Inocențiu Micu Clain«, a teologilor din Blaj 1909. Precum se spune în prefață, ținta acestei publicații este, ca să fie o hrană bună, edificatoare, creștinească a multimei, pe care actualii membrii, clerici ai societății »Inocențiu Micu Clain« vor fi chemați odinioară să o păstorească. Cartea bine tradusă și tipărită frumos 8° pe 95 pag. costă numai 40 fl. exemplarul.

»Poesii Lirice« de V. Alexandri. În-tâia epocă (1840—59). A apărut tocmai acum în tipografia »Neamul Românesc«, Valenii de munte 1909. Această nouă ediție a poesilor lui Alexandri (format 8° pe 427 pag. cu litere mărunte, cetete, elegant ajustată) este una din cele mai bine succese ediții populare și costă numai 2 lei.

»Cresterea pomilor« (pe înțelesul țărănimii) alcătuită de D. I. Fărcășanu agronom și M. Lupescu învățător; după cum se învață la orfelinatul agricol »Ferdinand« din comuna Zorleni-Tutova, înțemeiat și întreținut de Majestatea Sa Regele Carol. Această carte (8° mare pe 58 pag.) foarte bine scrisă și întocmită, având și ilustrațiuni, a apărut de curând în Bărlad în tipografia Constantin D. Lușacu. Prețul 25 bani (filieri). Economii noștri fruntași dela sate vor face bine, dacă vor ceti această carte foarte folositoare și vor stărua să se lătească și printre țărani noștri.

Cresterea igienică a copiilor. După mai mulți autori de Dr. I. Fometescu. Partea I. Tipografia »Progresul«, Oravița Prețul 25 filieri. Aceasta broșurică (8° pe 31 pag.) conține cele mai bune și practice îndrumări igienice pentru popor.

Tratamentul difteriei prin doze masive de ser antidifteric. Teză pentru doctoratul în medicină și chirurgie, prezentată și susținută în ziua de 23 Februarie 1909 de Pavel Gușeală-Negrea, București. Tipografia »Eminescu«, Bulev. Elisabeta. Această teză ținută la înălțimea scrutărilor de azi ale științei medicale a fost văzută și aprobată de președintele tezei prof. Dr. V. Babeș și de decanul facultății de medicină din București prof. Th. Ionescu.

Iohannes Scarlatescu »Tonstücke« este titlul unui caiet de compozițiuni muzicale ale d-lui I. Scărlătescu, compositor distins și apreciat Român, care se află de present în Viena. Acest caiet conține următoarele 5 piese:

1. »Was will die ensame Träne?« — 2) »Der Totenkranz«. — 3) Vergänglichkei«. — 4. »Der Fischer«. Aceste patru piese sunt cântece pentru voce și pian, car Nr. 5. »Einleitung und langsamer Reigentanz aus der 2 romänischen Rhapsodie« este o piesă pentru patru mâni aranjată de compositor după orhestră pentru pian.

Atragem atențiunea pianistelor și cântărețelor noastre asupra acestor alege creațiuni muzicale. Caietul costă cor. 3.50 plus 20 bani porto. Se poate procura prin Librăria »Gazetei«.

ULTIME ȘIRI.

Budapesta, 29 Aprilie Ministrul Wekerle, reîntors din Viena, a avut eri o consfătuire mai lungă cu miniștrii Kossuth, Apponyi, Andrássy și Zichy. Wekerle a informat pe colegii săi despre audiența sa la Majestatea Sa și la archiducele Francisc Ferdinand. Audiența la archiducele Francisc Ferdinand a durat două ore, în care timp archiducele a expus lui Wekerle păreriile sale asupra situației. Atât Maj. Sa cât și archiducele stau pe punctul de vedere, că coaliția nu se

poate desface, înainte de votarea reformei electorale.

Budapesta, 29 Aprilie. Maj. Sa Monarchul va primi în audiență în zilele viitoare pe mai mulți bărbați politici maghiari, între cari pe Ștefan Tisza, Iusth, contele Desewffy Aurel, bar. Banffy și pe fostul ministru Lukács, pentru a le asculta păreriile cu privire la situația politică a țării.

Budapesta, 29 Aprilie Ministrul Kossuth a declarat eri, că dacă Maj. Sa îl va încredința cu formarea noului cabinet, el e gata să elaboreze un proiect de reformă, care să corespondă principiilor partidului independent, eliminând votul plural.

Constantinopol, 29 Aprilie Fostul Sultan Abdul Hamid a fost transportat eri cu un tren special la Salonice.

Constantinople, 29 Aprilie — Ziua suirei pe tron a noului sultan a fost declarată ca sărbătoare oficială. Suirea pe tron a fost comunicată telegrafic tuturor misiunilor diplomatice din streinătate și în toate provinciile.

Constantinopol, 29 Aprilie. Adunarea națională, având pentru moment autoritatea supremă, a însărcinat pe Ahmed Riza cu formarea cabinetului, care este astfel compus: Hilmi la interne, deputatul Hussein Djahid la instrucțiune, Dșavid la finanțe, Rifaat la externe, creștinul Vitalis la marină, Noradumghian la lucrările publice.

Constantinopol, 29 Aprilie. Tribunalul de război deja funcționează. Aceia dintre soldații, cari nu sunt compromiși sau sunt numai rătăciți, vor fi transferați la corpul III; aceia cari sau împotrivit, cari au instigat sau cari au trădat, pe urmă ofițerii și amployații civili compromiși vor fi trasi înaintea unui tribunal. Câțiva rebeli și spioni au fost impușcați îndată. Deasemenea în provincii se fac arestări.

ECONOMIE.

Ce putem învăța din lipsa mare de nutreț, ce e acuma?

— Urmare —

Din cele spuse mai înainte se vede așa dară că nu toți plugarii duc lipsă de nutreț, și că mai ales plugarii, cari lucră cu chibzuință și cu bună judecată, țin vite multe și totuși totdeauna au nutreț mult și bun! Dar mai fac încă o greșală mare cei mai mulți plugarii de ai noștri, care greșală apoi o plătesc cu bani scumpi, cum s'a întâmplat și în primăvara aceasta. Căci ce fac cei mai mulți plugarii de ai noștri? După ce bagă vitele toamna în grajd, începe să le dea nutreț, până ce să gată, fără să caute să-și facă socoteala de toamna, că oare ajunge-va nutrețul, până ce or fi să iasă vitele iarăși la pășune la primăvară? Dacă se întâmplă să aibă nutreț mai mult, atunci se pomenește eșit cu vitele din earnă, norocos, că poate, nu e silit să mai cumpere nutreț! Dar de va fi o earnă grea, încât vitele mănâncă nutrețul, că parcă l' sting nu altceva, pe lângă aceea de nu va fi avut nutreț chiar mult, se pomenește, când mai sunt 2 sau 4 sau 8 săptămâni până la eșirea vitelor la pășune, că el nu mai ară nutreț. Atunci se pune să alege după nutreț și cum a fost în primăvara aceasta, cumpără nutreț cu prețuri pipărate, încât un an, doi simte earna ce-a trecut, căci l'a mai băgat și în datorii!! Așadar, iată ce scump l'a costat pe un astfel de plugar, numai din pricină, că el nu și-a făcut socoteala încă din toamnă, că oare ajunge-i nutrețul sau nu?! Dacă nu-i ajunge, cam cât îi mai trebuie; de unde și ce fel de nutreț, să cumpere, ca să nu l' coste prea scump? Toate acestea cine nu le socotește, amar se păcălește!

Dar oare cum face un țaran sau plugar cu bună chibzuință în plugărit, care are cam de obicei nutreț mult și bun; ce o fi făcând acesta, când dă D-zeu un an mai rău, de nu are nici el nutreț în deajuns pentru vitele lui? Iată cum judecă acela și ce face el în astfel de cazuri. Toamna după ce și vede toate adunate în sură își face socoteala, că oare cam cât nutreț are el cu totul? Din nutrețul ce l' are, oare care la cari vite e mai potrivit, apoi își face socoteala, că în cele 200 de

La vracii cei bătrâni de zile
Și știutori de orice gând.

Și nimeni n'a putut să-i spue
De i cr. iul mort ori încă viu;
De-o fi vr'odată să-l mai vadă...
Asemeni lucru ei nu știu.

Și iarăși a pornit prin lume
Și alți trei ani a mers în șir;
Ușor să zici »trei ani« din gură
Dar să-i mai știi chiar fir cu fir?

Iar un moșneag, fiindu-i milă,
L-a spus și el ce știu și eu.
Că poate ar afla, bând apă
De unde bea și-un curcubeu.

O cruce a făcut copia
Și ochi'n sus și-a ridicat,
Și după urma colorată
Treii ani a mers nelăcetat.

Și ajungând la ț-ru de mare
Zărește curcubeul bând
Setos din apa cristalină,
Grăbit, să plece mai curând.

Și în genunchi căzu Florica
Cu ochii stânși și arși de dor
O rugă plină de suspine
Bosti la Cel îndurător.

zile de iarnă (căci stăta trebuie socotită iarna și atâta trebuie ținute vitele 'n grajd) nutrețul ce are la câte vite le va fi destul, câte vite va putea ținea cu el? Dacă va vedea, că nu-i ajunge nutrețul pentru toate vitele, își face mai departe socoteala, că ce e de făcut? Poate să facă două lucruri 1. sau vinde vitele, la cari vede, că nu le ajunge nutrețul sau 2. mai cumpără nutreț! Din acestea două își alege pe care crede că va fi mai bine pentru el! Dacă are tot vite frumoase, sau vite, de cari nu se poate lipsi fără pagubă, și dacă nu le poate vinde în prețul lor fiind eftine pe vremea aceea vitele, atunci se hotărăște să cumpere nutreț. Dar și dacă se hotărăște să cumpere iarăși se întreabă, că oare găsește nutreț și dacă găsește, se întreabă, că oare ce fel de nutreț va fi mai bine să cumpere, ca să nu' l coste prea scump! Astfel el nu' va cumpăra numai fân sau otavă cum fac cei mai mulți din plugarii noștri când se strămătă de nutreț, ci cumpără nutreț bun, dar nu așa scump ca fânul! Astfel cum e în anul acesta, cumpără turte de in, cumpără bucate, orz, ovăs, cucuruz să le facă urlială, cumpără paie mai multe, sticle de nutreț, cu un cuvânt tot nutrețuri grase, dar nu așa scumpe, ca fânul.

Dar dacă nu găsește nutreț decât foarte scump și dacă nu poate să-și vândă din vite, atunci își alege a treia cale, pe lângă cele două spuse sus; Atunci se hotărăște să intre cu vitele, ce le are și cu nutrețul, ce l are, dar așa că să nu se pomenească la primăvară fără nutreț! Astfel încă de cu toamnă. Incepe a da nutreț cu cruțare, trăgându-le la toate vitele ceva din porția de peste zi! Astfel făcând dela început, micșorându-le porția de mâncare la toate vitele, va scăpa de primejdie și astfel va scoate vitele din iarnă destul de bine! Dar pe de altă parte, își pune toate puterile, ca vitele să fie cât se poate de curate, să nu doarmă pe podini umede, sau pe așternut umed și ud! De aceea va curăța în fie ce zi toate vitele, le țesală cu țesală și cu peria, să nu rămână praf și murdărie de loș pe pielea vitelor, rănește des gunoii de sub ele și caută să ție grajdul tot uscat, svântat și curat. În felul acesta, chiar trăgând ceva din porția zilnică de mâncare, totuș, vitele lui sunt mai grase și mai frumoase, ca ale altuia, cari capătă nutreț mai mult, dar zac în gunoii și must de gunoii și-s ne curățite!?

(Finea va urma).

Preotul *Aurel Nistor*.

Înmulțirea și prăsirea animalelor domestice.

(Condițiuni generale).

Îngrijirea și hrana sunt două mari condițiuni în ameliorarea și înmulțirea sistematică a animalelor noastre domestice. Mulți învățați chiar au arătat că aceste condițiuni sunt în prima linie, printre altele, cerute spre a se ajunge la îmbunătățirea speciilor și raselor de animale. Astfel prin localitățile unde cultura pământului s'a îmbunătățit, prin serioase metode de muncă și unde s'a înmulțit recolta nutrețurilor, rasele de vite s'au înfrumusețat și s'au perfecționat.

Pe lângă aceste condițiuni se mai adaugă o a treia: alegerea reproducătorilor, tot așa de însemnată, poate chiar mai importantă ca toate celelalte, în prăsirea animalelor de soi bun.

Alegerea reproducătorilor. — Pentru toate animalele de reproducție se cere a se trage din soiurile cele mai bune și renumite, pentru cutare sau cutare serviciu. Astfel avem cai din rase renumite pentru fugă, pentru trăsură, pentru greutateți etc., avem vite bovine renumite prin cantitatea de lapte ce dă, sau prin calitatea lui de a da unt mult, boi de muncă etc. porci de grăsime, sau numai de carne; găini outoare etc... Din toate acestea noi trebuie să ne alegem vitele din soiurile cari ne convine pentru o anumită întrebuintare.

Să avem în vedere, când alegem reproducători, vârsta lor. Armăsarii și epele încep a fi buni de reproducție cătră etatea de 3—4 ani (armăsarii).

Taurii și vacile între 2 și 4 ani. Oile la 10 luni. Scroafele la 8 luni. Găinile la 7 luni; porumbeii la 5 luni; rața și gâsca către 10—11 luni și curca cătră a 12-a lună, începe a oua.

Etatea când puterea de reproducție se isprăvește, variază. Astfel, s'au văzut armăsarii care băteau epe și la etatea de 4) ani; s'au văzut epe care până la 38 ani și mai mult. Armăsarul și eapa să se țină în serviciul prăsiței până la 16 sau cel mult până la 20 ani.

Vaca se ține până la 15 ani.

Bivolita până la 14 ani.

Oaia până la 10 ani.

Rămătorii până la 7 ani.

Pasările de curte până la 5 sau 6 ani.

Armăsarul, berbecul, țapul, cocoșul sunt buni de reproducție mult timp, pe când taurul, vierul și găscanul pierd repede puterea lor de reproducție, așa că trebuie ținuti până cătră 4 ani.

Deci nici odată să nu alegem reproducători cari trec peste termenele arătate mai sus, din cauză că dau naștere la animale degenerate.

Reproducătorii să fie blânzi.

E foarte greu a se face alegerea reproducătorilor, când sunt prea tineri, căci calitățile lor încă nu sunt dezvoltate.

Organele genitale să fie bine dezvoltate și să funcționeze normal.

Caracterele exterioare: armăsarul să aibă partea dinainte a trupului bine dezvoltată, piept larg, gâtul gros, spete lungi și bine înclinate, ochi vioi, picioare bune, fără vre un beteșug, căci orice boală sau rea făptură a trupului se transmite o draslei, adică se moștenește.

Iapa poate să aibă pieptul mai îngust, gâtul mai subțire, dar șoldurile și basiniul să fie largi, cu alte cuvinte partea dinnapoi să fie bine dezvoltată, ca fătul să poată eși cu inlesnire.

Ochi buni, picioare trainice și trup legat.

Țățele bine făcute și mari.

Atât armăsarul cât și iapa se aleg după destinație: de trăsură, de greutateți, de alergări etc.

Nici odată însă nu se împerechează un armăsar de greutateți cu o iapă de călărie sau din contra o iapă de greutateți, cu un armăsar de curse etc., ci în totdeauna din același fel de serviciu.

Taurul, să aibă corpul mai mult lung, capul nu tocmai mare, spinarea și crupa lungi, buturi de pe urmă mari, plini de mușchi, genunchii butucănoși și fluerele scurte. Talia să fie proporționată cu a vacii.

Tauri aleși pentru prăsirea vitelor de lapte să se tragă din vaci bune de lapte; pentru a avea vite de muncă, să alegem tauri de soiul vitelor de muncă etc.

Vaca, se alege astfel ca să fie bine conformată, după cum am văzut la alegerea unei vaci bune de lapte. Vacile destinate pentru prăsia boilor de muncă să fie mai osoase, picioarele mai butucoase, talia înaltă și mai luți la mers.

Vierul, să aibă cap mic, spinarea lungă și lată, picioare scurte și subțiri, buturi (jambonul) lungi și cărnoși.

Scroafa, de asemenea să fie mare, să aibă spinarea și buturi lungi, țățele dezvoltate și organele genitale pe deplin.

Monta, Bătaia sau împreunarea, Gonița—Vieratul. Căldurile la animale se cunosc după oare-care semne. Partea bărbătească se scândește numai decât la vederea femelelor, pe când acestea numai în anumite epoci prezintă dorința de a se împreuna, când se zice că au intrat în călduri ceea ce se cunoaște după următoarele semne: sunt neliniștite, nechiază sau behăe, nu mai mânăncă, slăbesc rău, fătoarea este umflată, roșie și se scurge din ea un lichid bălos, gălbui sau roșietic.

Acest lichid are un miros deosebit așa că atrage partea bărbătească după ele.

Epoca cea mai bună pentru a da epele la armăsar este către sfârșitul ernei, căci iapa va făta după 11 luni într'un timp mai călduros, iar mânji vor ieși în vară puternici și frumoși. În luna lui Aprilie este timpul cel mai nemerit pentru monta.

Pentru oae, timpul cel mai bun de mărit (bătae) este în luna Octomvrie.

Un armăsar este de ajuns pentru 50—80 de epe fecundând câte trei pe fiecare zi; armăsarii ambulanti bat și 6 epe zilnic.

Pentru 50 de vaci este de ajuns un taur, dacă are vârsta între 3—4 ani; dacă este mai tânăr să i-se dea numai 30 de vaci.

Berbecul mărește 80—100 de oi când este adult; cel tânăr 60.

Țapul 200 de capre.

Vierul 40—50 de scroafe.

1 cocoș pentru 12 găini.

1 curcan pentru 20 de curci.

1 gânsac pentru 6 găște.

1 rățoi pentru 6—7 rațe.

1 fasan pentru 4—5 fasane.

Monta se face în trei feluri: *la mână*, *în libertate* și *în cătușă*.

Cea dintâi este cea mai bună, căci atât iapa, cât și armăsarul, se țin legați și nu se întâmplă hici odată accidente; un om va avea grijă să îndrepteze penisul.

Cea de a doua se face lăsând armăsarul și iapa slobozi. Nu e bună metoda

aceasta și iată de ce: iapa de multe ori nu este tocmai în călduri, armăsarul voinde a o încăleca, ea dă cu picioarele de pe urmă și'l poate lovi în cap; sau armăsarul fiind prea iute poate să înmearască cu penisul în anusul epei, rupându-i și provocând moartea.

Monta mixtă se face într'un obor, lăsând animalele în libertate, dar observând de aproape toate mișcările lor și a interveni repede când va fi nevoie.

Dacă iapa și celelalte femele nu sunt bine intrate în călduri, atunci să li se dea mănăncări mai ațățătoare ca urială și țărâte amestecate cu sare etc.

Toate celelalte animale fac monta în libertate. (Veterinarul)

Povețe.

Când vaca nu lapadă casa vitelului. De multe ori se întâmplă că vaca nu lapadă cărpele sau casa după fătoarea vitelului. Atunci îndată trebuie să luăm un sfert de kilogram de cafea pisată și s'o fierbem bine o jumătate de ceas într'o oca și jumătate de apă. După aceea o lăsăm să se răcească și o dăm toată pe gura vacii. Dacă nu isbutim după o singură dată, mai repetăm și a doua și a treia zi.

În caz când n'avem la îndemână cafea, să radem o ceapă mare într'o farfurie, apoi s'o punem într'o cărpă curată și să-i stoarcem tot mustul. Acesta se toarnă într'o sticlă de un kgr., peste care punem un sfert de kgr. de rachiu care apoi se dă vacii, pe gură. Dacă nu lapadă casa în 2—3 zile, ceea ce se întâmplă rar, atunci repetăm remediul din nou.

Mijloc de face găinile să ouă. Să se dea găinilor urzici fierce tocate, amestecate cu mălaiu sau cu țărâte. Porumbul să se dea mai rar, căci încue găinele; orzul și ovăsul zgândăre găinele mai mult la ouat. Sângele uscat și amestecat cu făină prăjită, de asemenea face ca găinile să ouă foarte des.

Floarea soarelui ca hrană pentru găini. — În Anglia se susține că nutrețul cel mai bun pentru găini este sământa de floarea soarelui. Această sământă face pe găini, nu numai să ouă des, ci ea dă pasărilor pene strălucitoare, ceea ce este de mare preț pentru cei cari voesc să le ducă la expoziții. Floarea soarelui se recomanda și pentru stupari, căci albinele găsește în ea ceară și miere cât în hortle

Glume țărănești.

Țiganul și cartea.

Unui boer, — mai de demult, ce-i vine în gând, că se pune morthis să-nvețe carte pe-un făcău de țigan, pe care-l avea rob.

Într'o zi, prinzându-și el suflatarul sus, îi spuse tot planul și-ncheie mângâindu-l pe obraz:

— Că eu, am să m'ajut la multe cu tine, dacă i ști cartea...

Dar țiganul, auzise el din lume că, nimic nu-l mai greu pe pământ, decât învățătura, — căci omul, de carte multă, sau se oftește, sau ajunge la balamuc...

— Când i-a pus boerul ciaslovul în mână, i-a venit țiganului dambila.

Ce-i mă?

— Pune-mă la ce vre', boerule... muncesc cât mi-i cere, la toate... numai la carte să nu mă dai că, uite zău, iau câmpii...

— Nu te prosti singur, măi țigane și zi colea după mine.

Și boerul deschizând dinainte ciaslovul, iea degetul țiganului și-l pune pe prima slovă:

— Vezi tu? — semnul acesta se chiamă azi, (A); cel care vine după el e buche (B); pe urmă vine vede și apoi glagore...

Boerul dusese cu deasila degetul țiganului pe toate aceste litere, dar văzându-l că se lasă greu, se răstește la dânsul:

— Ei, — și tot așa până la sfârșit, — ce te lași ca bou slab pe brazdă, îi mai desghetă...

— N'am eu minte pentru carte, boerule, lasă-mă tot așa cum sunt...

— Da să știu că-ți pun pielea în salămură și tot am să te învăț carte.

— Aulec, boiarule, ce belea mi-a venit pe cap, iartă-mă sărut picioarele...

Bietul țigan, își dusese mâinile la cap și se bătea ca de moarte. Boerul supărat, îi iea mai din scurt:

— Ia lasă vâlcăreala, că vă știu eu

ce poame sunteți, nu mă face să-nțorețoarea, — zi mai bine după mine dela început, hai: *azi...*

Țiganul stătea stană și tremura ca vita când o tragi pe ghiată. Boerul se răstește iar:

— Ai muțit? — zi odată *azi...*

Țiganul nici mălc, ci tremura numai și se uita bleojdit la boer. Cea se îmbânzește, ca să nu-și sperie școlarul chiar dela început.

— Ce mare lucru să zici și tu *azi*?

— Nu pot boiarule, na, să-mi tai și limba.

— Hai pieri din fața mea țigane, să nu te mai văd așa prost...

Țiganul rușinat și-a mușcat degetul și-a ieșit afară plouat.

La câteva zile însă boerul întâlnește pe țigan prin curte încurcând treaba și-atunci se oprește drept la el, dojenindu-l:

— Bine măi faraoane, îți cădea capul, dacă-mi făceai hatărul, să zici și tu odată pe *azi*?

Țiganul incurcă vorba stingherit:

— Hapoi, nu era mare lucru să zic pe *azi*... da-mi era frică să nu mă pu mâine să zic și pe *buche*...

*

Vorbe de clacă.

Ci-că leneșă, rămânând într'o iarnă să n'aită ce mânca, când a auzit cum îi sgâlțina vifonița ușa, a întreat pe flicăsa, care clipecea de somn alătorea:

— Auzi fată, nu cumva ne chiamă la secere?...

*

Pe o bătrână care rămăsese singură, după toate nenorocirile din viață, o întreat odată un cunoscut:

— De ce nu crești un nepot, mătușă, ț-i-o fi de ajutor mai târziu.

— De cât să cresc un nepot, mai bine hrănesc un purcel, — că purcelul îți unge botul la urmă, pe când nepotul ț-i-l rupe...

Ioan Adam.

Dări de seamă și mulțumite publice.

La »Sedinta publică« a »Societății de lectură Ioan Popazu și a Societății de lectură a elevilor dela școala comercială superioară gr. or. rom. din Brașov, au binevoit a dăru pentru »Masa studentilor« și în folosul celor două societăți următorii generoși donatori, cărora li se aduce cele mai calde mulțamiri.

»Internatul« cor. 13-30, N. Dima cor. 10, cu câte 5 cor.; Dr. V. Saftu. D-na Burduloiu, Sabadeanu I., Aurel Filip, D-na P. Budiu, cu câte 4 cor.; G. Chelariu prof., D-na G. Dima, D-soarele Zoe și Sofia Muntean, Nicolau G. cor. 3, cu câte 2 cor.; P. Dima prof., Neculescu E., D-na Oncioiu, D-soara Viorica Radu, Dr. I. Bunea, D-na I. Petroviciu, D-na Popea, N. Stinghe prof., Steriu Diamandi, T. Boiu, cassar la »Albina«, Tit Liviu Blaga, Dr. Moga, Dr. Soir, G. Ghircolaș, contabil, I. Petric, D-na A. Bărsan, I. Petroviciu prof., D-na Maximilian, D-na Dr. I. Bunea, D-na Maria Baiulescu, D-na Dușoiu, D-soara V. Butmăloiu, Dr. St. Stinghe prof., Axente Banciu, P. Popp jude pens., I. Panțu prof., D-na Chicomban, D-nul Chifa, D-na Loga, A. Ciortea prof., E. P., D. Marcea inv., D-soara M. Lupan, Dr. C. Lacea prof., N. Oancea inv., D-na Pop, Preșmerean F. G., D-soara L. Lupan cor. 1-60, Elena Grădinar cor. 1-40, cu câte cor. 1-20: Costi Aldea, N. N., Ecaterina Roncea, cu câte 1 cor.: D-na Maxim, D-na Aron, Dr. Doborean, D-soara Lucia Bogdan, D-soara Damian, D-soara Popea, G. Navrea jun., P. Percea, Gămulea A., V. Braniște, Dr. Lengher, D-na Navrea, Handras George, M. Furnică, D-soara Băcie, Cristof, D-soara V. Roncea, A. Bănuț, G. Ciunga, Radu, D-soara Ilaseviciu, N. N., D-nul Baboe, N. Cristea, Median, N. Bogdanu prof., D-ra Neguț, Dr. Sâmpetean, Neguț V. prof., G. Popescu inv., D-soara Romanov, Dogar George, N. N., D-soara Rimer G., D-soara V. Soos, D-soara L. Rusu, D-soara Coliban, D-soara Tampa A., Domnișoara Stinghe, N. N., Doamna M. Bădițoiu, Jarca Traian; cu câte 80 bani: N. N., Muștea C. teol. abs., Dumitru Barbu, N. N., D-soarele Bumbă; cu câte 60 bani: N. N., Ioan Lacea inv., N. N., D-soara M. Murăroiu, G. Preșmerean inv., N. N., N. N., N. N., N. N.; cu câte 50 bani: N. N., D-l Govna, Merga, N. N.; cu câte 40 bani: Ionel Imbroane stud., N. N., N. N., N. N., Ioan Vlad, N. N., N. N., Iacob Grindu, P. Petric, George Bărsan, Vlad Damasch, cu câte 20 bani: N. N., Pavel Russu, N. N., N. N.

Suma 212-40 cor. »Mesei studentilor« i s'a dat din venitul curat de 191-40 cor.

suma de 95.40 cor. Restul s-a împărțit egal între cele două societăți de lectură.

Alexandru Bogdan Ioan Pricu profesor. profesor.

Balul reuniunii femeilor rom. din Preșmer, împreună cu tombolă, dat a treia zi de Paști 31 Martie 1909 în folosul fondului Reuniunii, a avut un rezultat multămitor. Venitul balului a fost: 203 cor. 12 fl. din care detragându-se spesele avute în sumă de 113 cor. 26 fl. a rezultat un venit curat de 89 cor. 86 fl. care s'a adăos la fondul Reuniunii. Au binevoit a suprasolvi următorii d-ni: P. Zerbesz măcelar 3 cor. 40 b., Victor Dogar din Marcoș 1 cor. 40 b., R. Frateș inv. Brașov 1 cor. 20 b., G. Dogar 1 cor. 20 b., Voina 40 b., Tr. Voina 1 cor. 40 b. Dr. Boltresz 80 b., G. Brusz not. 60 b., Tr. Păcală inv. 80 b., I. Miesz. 80 b. G. Ludu preot 2 cor. 40 b. Fr. Boltres comersant 80 b., G. Dogar preot 2 cor. 60 b.

Cemitetul în numele Reuniunii și ia voie a exprima pe această cale tuturor prea stim. domni și doamne cari au binevoit a ne onora cu prezența și a sprijini pe tânără Reuniune — mare multămită; deasemenea exprimă adâncă recunoștință tuturor cari au binevoit a suprasolvi.

Preșmer, în 15 Aprilie 1909.

I. Frateș, actuarul reuniunii.

MULTE ȘI DE TOATE.

Cămașa lui Edison.

Nu de mult un ziar american lățișe vestea, că Edison, marele inventator e pe cale să pună în vânzare un nou fel de cămașă, și că această cămașă poate fi purtată douăsprezece luni... fără să fie spălată. Ziarul în chestie adăoga, că partea dinainte a cămașii constă din 365 de foi subțiri dintr'o ștofă anume combinată și că părțile constitutive ale ștofei nu le cunoaște de cât inventatorul. Fericitul proprietar al unei astfel de cămași — spunea acel ziar — n'are de cât să deslipească în fiecare dimineață o foaie și cămașa e iarăși nouă și curată. Mai spunea apoi că Edison însuși poartă de multă vreme o astfel de cămașă și e foarte mulțumit cu ea.

Istoriografa aceasta a fost publicată de aproape 500 de ziare și fiecare a mai adăugat câte ceva nou. Ceterorii au crezut și Edison s'a pomenit cu un potop de scrisori din toate părțile lumii, prin cari nemulțumirile lui admiratori îl rugau să le trimită cel puțin una din aceste cămași minunate. Mulți inși au trimis și bani înainte prin mandate poștale, numai să primească mai repede cămașile. Inventatorul a primit sute de scrisori până și de la neguțatori din China și Africa de sud, cari voiau să-și asigure dreptul de a vinde numai ei în țările lor cămașa Edison.

Ploaia de scrisori și telegrame cari aveau un ton amenințator, a ținut mai mult de un an, până când publicul și-a dat socoteala că a fost la mijloc o păcăleală...

Originalitatea Belgienilor.

Se pare că Belgienii caută cu tot dinadinsul să ia înainte Americanilor în ceea ce privește excentricitatea. De curând s'a înființat la Bruxelles o școală pentru gropari și cioclii. Lucrul s'ar părea curios și aproape imposibil. Cu toate acestea Belgienii au găsit de cuviință să completeze și această lacună ce există în programul învățământului lor public. Cei care pe viitor vor voi să-și consacre viața meseriilor de gropar la cimitir sau de cioclu, vor fi siliti să urmeze timp de 6 luni cursurile acestei originale școli, care va scoate specialiști în meserie de câte două ori pe an. Morții Belgieni dar, n'au de cât să se felițite.

Tot în Belgia, există de sute de ani un obicei care până în ziua de azi a trecut aproape nevădit în seamă, de oarece nu prea s'a dat ocazie de a fi pus în practică. De data aceasta însă toate ziarele îl pun în evidență consacranu-i întregi coloane. Regele Belgiei conform acestei tradiții originale, este nevoit să servească de naș celui de al șaptelea băiat născut din acelaș tată. Bine înțeles însă că acest fericit părinte cu șapte copii trebuie să mai îndeplinească și condițiunea de a fi belgian sau supus belgian. De la vârsta de 7 ani, părinții nu se mai ocupă de acest copil, a cărui educațiune trece pe seama statului. Până azi însă regele Leopold n'a avut ocazia să servească de naș nici unui supus al său, dat fiind că părinții belgieni nu prea sunt dispuși să-și împovăreze fa-

milia cu atâția copii. Un marinar belgian însă și-a pus în cap să se facă rudă cu regele și a reușit. Și iată-l pe Cleopold, cum îl numesc supușii săi, nevoit să poarte în brațe și să-și dea numele copilului unui simplu soldat.

Sborul rândunecilor.

De mult timp încă s'au ocupat unii cu întrebarea, dacă zboară o rândunică mai mult sau mai puțin de 200 chilometri în decurs de o oară. Acum în timpul mai din urmă s'a făcut o nouă încercare. O rândunică, care își avea cuibul sub o strâșină, a fost prinsă și însemnată cu o marcă. Ea a fost apoi predată unui funcționar de pe trenul accelerat dela Compiègne (Francia), care ducea cu sine și mai mulți porumbel, cărora avea să le dea drumul. Funcționarul a fost rugat să dea drumul rândunecii odată cu porumbii. Funcționarul a dat drumul porumbelor și rândunecii dimineața la ora 7 și 35 minute. Rândunecua și-a și luat imediat sborul spre casă și la ora 8 și 33 minute a fost deja în cuib. În decurs de o oară și 18 minute ea a străbătut o distanță de 235 chilometri. S'a constatat așa dară că o rândunică face în timp de o oară mai mult decât 200 chilometri.

Un crocodil scapă pe o femeie dela moarte.

Interesante lucruri povestește un ziar francez despre o înblânzitoare de crocodili, d-șoara Siva, fata unui preot hind. Ca copilă ea a fost dusă în un internat englez. Neimpăcându-se însă cu viața strictă de internat, ea s'a angajat la un circ, ca înblânzitoare de crocodili și aligatori. Rezultatele la cari a ajuns tânăra fată au fost uimitoare. Cu o privire ea stăpânea ori ce crocodil sau aligator. Odată însă totuși i-s'a întâmplat un accident, care putea să aibă pentru M-lle Siva urmări grave. Dând într'o zi de mâncare unui aligator tânăr, aligatorul i-a lunecat din mână tocmai în basinel unde erau crocodilii. Știind M-lle Siva, că aligatorul e periclitat între crocodili, fără să se cugete mult, a sărit după el în basinel, fără să-și aducă aminte, că în basinel se afla și un crocodil, care numai de curând fusese adus în circ și nu era încă înblânzit. Crocodilul, cât ce a văzut-o, s'a și aruncat cu gura căscată asupra ei, dar multămită unui crocodil mai bătrân, care era de mult înblânzit, fata a scăpat cu viață. Văzând adevărat crocodilul cel înblânzit intenția rea a soțului său, s'a așezat imediat între înblânzitoare și celălalt crocodil. Cu o lovitură puternică apoi a rănit de așa pe crocodilul cel neînblânzit, încât acesta a trebuit luat sub cură, pentru că să nu moară.

Până unde poate ajunge omul cu o purcedere blândă față de animale, ne arată faptul că crocodilii d-șoarei Siva, în prezența ei, s'au lăsat să li se steată și dinții.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu. Redactor respons: Victor Branice.

Șanse de câștig mai favorabile. Planul oficial al Loteriei de clase publicat pentru a XXIV loterie, arată o reducere de 15,000 losuri, deoarece în loc de 125,000 losuri, s'au emis acuma numai 110,000 losuri. Prețurile au rămas tot acelea, asemenea și câștigurile de mai nainte de cor. 600,000, 400,000, 200,000, 100,000, 90,000, 80,000 etc.

Un franzelar Român din Transilvania

care dorește să-și deschidă o franzelărie în un oraș comercial din România roagă pe proprietarii de case care ar dori a da cu chirie o prăvălie cu încăperile de lipsă pentru franzelărie a se adresa pentru informațiuni la Administrația „Gazetei Transilvaniei“ în Brașov. (570,2--3.)

Cursul la bursa din Viena.

Table with 2 columns: Instrument and Price. Includes items like Renta ung. de aur 4%, Renta de corone ung. 4%, etc.

Table with 2 columns: Instrument and Price. Includes items like Renta de hârtie austr. 4 2/10, Renta de argint austr. 4 2/10, etc.

„ECONOMUL“

instituit de credit și economii, societate pe acțiuni. Centrală în Cluj (casa proprie) Strada Veselényi-Miklós 26. Filiale în Gherla, Ludogul de Mures, Panteicu, expoziția în Aiud.

Intemeiat la anul 1886.

Table with 2 columns: Description and Amount. Includes items like Capital social in 4000 acțiuni, Fonduri de rezervă, etc.

Primește depuneri spre fructificare dela privați cu 4 1/2% și cu 5%, iar la suma peste 10.000 cor. și dela corporațiuni culturale sau filantropice cu condițiuni excepțional favorabile.

Escomtează cambii cu cel puțin două subserieri;

Dă împrumuturi pe cambii cu acoperire ipototecară cu 7% și 8%; Acoardă împrumuturi ipototecare cu amortizare pe 10, 20 și 30 ani cu 7%.

Acoardă împrumuturi de Cont-curent cu acoperire de hârtii de valoare notate la bursă cu 6% și 7%;

„Economul“ ajută, ca să se înființeze în comune bănci sătești; de acelea s'au făcut la Gilău, Feneș, Sălciua, Tic, Berind, etc.

„Economul“ mijlocește cele mai bune asigurări pe viață și contra focului.

Președinte: Vicepreședinte: Dr. Isidor Marcu. Ioan Nestor de Desmir.

Dir. executiv: Dr. Amos Frâncu.

Membrii în Direcțiune: Dr. Elie Dăianu, Ladislau Papp, Ștefan Havași, Dr. Romulus Marcu, Iuniu Br Hodoș, Dr. Coriolan Pop. Jurisconsult: Dr. Victor Poruțiu, avocat.

Cursul pietei Brașov

Din 29 Aprilie n. 1909.

Table with 4 columns: Instrument, Buy Price, Sell Price, and another Price. Includes items like Bancnote rom. Cump. 18.90, Argint român 18.70, etc.

Se caută la d. N. IORGA, Valenii de Munte, Județul Prahova, România, o fată ca de 15—17 ani pentru îngrijirea copiilor și ajutor la curățitul odăilor.

Sunt preferate acelea care pot vorbi și limba germană. Salar: 20—25 lei lunar.

Aviz.

Am de vânzare 260 Hectolitre VIN ALB din 1908 prima calitate de 5—6°.

Cumpărătorii să se adreseze la mine

Lazar Marcu,

în comuna Deal p. u. Szászcsor.

pr. Szászcsobes.

(585,1—3.)

Avis.

Am onoarea a aduce la cunoștința Onor. Public că vând

VINUL RISLING

din vitile proprii cu prețurile următoare:

Table with 2 columns: Description and Price. Includes items like VIN NOU dela 1 litru—50 litri à 40 cr., VIN VECHIU „1 litru—50 litri „45 „, etc.

Se capătă în prăvălia D-lor Karácsony Kis M. și Velits, la „Crucea roșie“, Strada Vămii Nr. 4.

Cu toată stima

Velits György.

572,3—12.

Institut indigen. Banca de asigurare

„TRANSILVANIA“ din Sibiu

intemeiată la anul 1868

in Sibiu, strada Cisnădiei nr. 5 (edificiile proprii), asigurază în cele mai avantajoase condiții:

contra pericolului de incendiu și esplosiue, edificii de ori-ce fel, mobile, mărfuri, vite, nutrețuri și alte produse economice etc.

asupra vieții omului

in toate combinațiile, capitale pentru casul morții și cu termen fix, asigurări de copii, de studii, de zestre, rente pe viață întregă etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală.

Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului.

Valori asigurate contra incendiului: 95,816.412 cor. Capital asigurat asupra vieții: 9,882.454 coroane.

Dela întemeiere institutul a solvit:

pentru despăg. de incendii 4,484,278.83 c., pt. capitale asig. pe viață 4,028,113.12 c.

Oferte și informațiuni se pot primi dela: Direcțiunea în Sibiu, strada Cisnădiei nr. 5 etajul I., curtea I., și priu agenturile principale din Arad, Brașov, Bistrița, Cluj, și Oradea-mare, precum și dela subagenții din toate comunele mai mari.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință publică, că după-**ce Inaltul Ministeriu reg. de finanțe** a revidat prin organele Sale de control lozurile loteriei de clase priv. ung. (**loteria a douăzeci și patra**) s'a predat lozurile Colectorilor principali spre vânzare.

Pentru tragerea Clasei I. care va avea loc în **19 și 21 Maiu** a. c. în prezența Oficiului de control reg. ung. și a notarului reg. în sala de trageri a loteriei, se capătă lozuri la toți colectorii ai loteriei de clase priv. ung.

Budapest, 25 Aprilie 1909.

DIRECȚIUNEA
Loteriei de clase reg. ung. priv.
Lukács. Hazay.

Hirdetés.

Ezennel közhirrre tesszük, miszerint a f. hó 25-én Brassóban alakult PAPP ISTVÁN és FIA-féle posztógyár részvénytársaság elhatározta, hogy az egyes részvények után még hátrálékos 70 százalék legkésőbb folyó évi június hó 15-éig a Magyar Általános Hitelbank brassói fiókjánál lesz befizetendő.

Brassó, 1909. április hó 28-án.

Papp István és Fia-féle Posztógyár
részvénytársaság.

Száva Pető.

Simay Gerő.

Cumpărați losuri de clasă numai din colectura principală

JULIUS FRIEDE & Co.,

BRAȘOV, Sibiu,
Stada Vămii Nr. 36. Strada Cismădiei Nr. 1.

care în scurt timp dela înființare a plătit clienților multe câștiguri mari, între cari **K 20,000** cu losul Nr. 35569.

În scurt timp începe a XXIV-a loterie de clasă, cu câștiguri de suma colosală

Patrusprezece milioane 459,000 coroane

la sortiri în 6 luni. Câștigul principal în caz favorabil este de

UN MILION DE COROANE,

Special 1 premiu de 60,000 cor. precum și câștiguri de 400,000, 200,000; 2 à 100,000, 90,000; 2 à 80,000, 70,000; 2 à 60,000 etc. etc.

110,000 losuri **55,000 câștiguri**
așa, că tot al doilea los iese cu câștig.

Prețul la clasa primă: $\frac{1}{8}$ los cor. 1-50 $\frac{1}{4}$ los cor. 3- $\frac{1}{2}$ los cor. 6- $\frac{1}{1}$ los cor. 12-

Trimitem fără a fi provocați clienților noștri listele oficiale de sortire, și plătim câștiguri cât de mari.

Planuri de joc oficioase, precum și mandate postale pentru plată fără spese trimitem la dorință gratis și franco.

Antreprize de pompe funebre

E. Tutsek.

Brasov, Strada Porții Nr. 3.

vis-à-vis de Băcânia Stéua Roșie.

Recomandă Onor. public la casuri de morțe, așezământul său de înmormântare bogat asortat în cari toate obiectele, atât sortele mai de rând, cât și cele mai fine, se pot căpăta **cu prețuri ieftine.**

Comisiune și **depon de sicriuri de metal** ce se pot include hermetic, din prima fabrică din Viena.

Fabricarea proprie a tuturor **sicriurilor de lemn, de metal și imitațiuni de metal și de lemn de stejaru.**

Depon de **cununi** pentru monumente și plantici cu prețurile cele mai moderate.

Reprezentanță de monumente de marmură, care **funebre proprii cu 2 și cu 4 cai**, precum și un **car funebru** vânet, pentru **copii**, precum și cioclii.

Comande întregi se execută **prompt și ieftin**, iar asupra-și și **transporturi de morți în străinătate.**

La casuri de morțe a se adresa la

E. Tutsek.

72-*

Aducem la cunoștința On. public,
ca prețul apelor minerale și igienice din depositul nostru din **Strada Aței Nr. 6** pe lângă schimbul imediat al sticlelor este următorul:

Gloria	1 litru 12 fl.	$\frac{1}{2}$ litru - fl.
Borpatak	" 12 "	" "
Márid	" 16 "	" 14 "
Borhegy	" 16 "	" 14 "
Baross	" 16 "	" 14 "
Előpatak	" 16 "	" 14 "

Fehérkő	" 16 "	" 14 "
Felsőrákos Mária	" 16 "	" 14 "
Kászton Salutaris	1 litru 16 fl.	$\frac{1}{2}$ litru 14 fl.
Horgász	" 16 "	" 14 "
Repati	" 16 "	" 14 "

Borszék	" 28 "	" 22 "
Sztojka	" 28 "	" 22 "
Boholt	" 26 "	" 22 "
Hargitta	" 26 "	" 22 "
Székely-Selters	" 26 "	" 22 "

La cumpărare de 25 sticle liberăm **Borvizuri acasă.** — Apelăm la sprijinul On. public
Societatea pe acții a exploatării și exportului apelor minerale. (479,40—150)

Cruce seu stea dublă electro-magnetică
Patent Nr. 66967.

Nu e crucea lu Volta.

Nu e mijloc secret.

Vindecă și inviorează

pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a acest aparat vindecă bo-

se da împrejurării, că le vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folește contra: durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunei sângelui, anemie, amețeli, tuituri de ureche, bătăte de inimă, agărituri de inimă, asmă, anșul greu, agărituri de stomac, lipsa poftei de mâncare, reoală la mâni și la picioare, reumă, podagră, ischias, udul în pat, influența, înșomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bóle, cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — În cancelaria mea se află atestate incurse din toate părțile lumii, cari prețesc cu mulțumire înconștința mea și ori-cine poate examina aceste atestate Acel pacient care în decurs de 45 zile nu se va vindeca, i-se retrimite banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu.

Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta“, de ore-ce „Crucea-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficial oprit, fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut apreciat și cerostat. Deja iertămintă crucei mele electro-magnetice o recomandă îndeosebi

Prețul aparatului mare e 8 cor. Pretul aparatului mic e 6 cor.

folosibil la morburii, cari nu sunt mai vechi de 15 ani. folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vândare pentru țers și străinătate etc.

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V/28, Strada VADÁSZ 34, colțul strada Kálmán.

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brasov, Tergul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provădit cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a pute esecuta ori-ce comande cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
ÎN AUR, ARGINT ȘI COLORI.

REGISTRE și IMPRIMATE
pentru toate spațiile de serviciuri.

CĂRȚI DE ȘTIINȚĂ,
LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

BILANȚURI

STATUTE.

Compturi, Adrese,
Circulare, Scrisori.

FOI PERIODICE.

Cuverte, în toată mărimea.

BILETE DE VISITĂ
DIFERITE FORMATE.

TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE de HOTELURI
și RESTAURANTE.

PROGRAME ELEGANTE.

PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ
DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.

BILETE DE ÎNMORMENTARI.

AVIZURI.

Comandele eventuale se primesc în biurul tipografiei, Brasov Tergul Inului Nr. 30, în etagiul, înderept în curte. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.